

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 1 februari 2018
(OR. en)

15500/1/02
REV 1 DCL 1

CRIMORG 110

DERUBRICERING

van document: ST15500/02 REV 1 RESTREINT UE/EU RESTRICTED

d.d.: 6 februari 2003

nieuwe status: Publiek

Betreft: EVALUATIEVERSLAG INZAKE
DE TWEEDE RONDE VAN WEDERZIJDSE EVALUATIES
BETREFFENDE
"WETSHANDHAVING EN DE ROL DAARVAN IN DE BESTRIJDING VAN
DE DRUGSHANDEL"
VERSLAG OVER FRANKRIJK

Hierbij gaat voor de delegaties de gederubriceerde versie van bovengenoemd document.

De tekst van dit document is identiek aan die van de voorgaande versie.

RESTREINT UE

RAAD VAN DE
EUROPESE UNIE

Brussel, 6 februari 2003 (19.03)
(OR. en)

15500/1/02
REV 1

RESTREINT UE

CRIMORG 110

EVALUATIEVERSLAG
INZAKE DE TWEEDE RONDE VAN WEDERZIJDSE EVALUATIES
BETREFFENDE "WETSHANDHAVING EN
DE ROL DAARVAN IN DE BESTRIJDING VAN DE DRUGSHANDEL"

VERSLAG OVER FRANKRIJK

RESTREINT UE

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1.	ALGEMEEN.....	4
1.2.	BIJ DE EVALUATIE BETROKKEN PERSONEN	4
1.3.	PROGRAMMA.....	4
1.4.	OPSTELLEN VAN HET VERSLAG	4
1.5.	STRUCTUUR VAN HET VERSLAG	5
2.	ALGEMENE INFORMATIE EN STRUCTUREN	6
2.1.	OVERHEIDSSTRUCTUREN	6
2.2.	RECHTSGRONDSLAGEN, RICHTSNOEREN EN STRATEGIEËN	10
2.3.	BEVOEGDE AUTORITEITEN	14
2.4.	OPENBAAR MINISTERIE EN ONDERZOEKSRECHTERS	20
2.5.	OPLEIDING	22
2.6.	CONTROLE	26
3.	INLICHTINGEN.....	26
3.1.	ALGEMEEN.....	26
3.2.	FINANCIËLE INLICHTINGEN	34
4.	BIJZONDERE ONDERZOEKSTECHNIEKEN	37
4.1.	WETGEVING, REGELGEVING EN PROCEDURES	37
4.1.	FINANCIËEL ONDERZOEK.....	37
4.2.	GECONTROLEERDE AFLEVERINGEN (GA'S)	44
4.3.	GECONTROLEERDE AFLEVERINGEN VAN GELD	46
4.4.	GRENSOVERSCHRIJDENDE DRUGSTRANSACTIES	46
5.	COÖRDINATIE EN SAMENWERKING	47
5.1.	SAMENWERKING OP NATIONAAL NIVEAU	47
5.2.	SAMENWERKING OP INTERNATIONAAL NIVEAU.....	49
5.3.	INFORMATIEKANALEN WAAROP EEN BEROEP IS GEDAAN	51
5.4.	PRAKTIJKERVARING	52
5.5.	EUROPOL.....	54
5.6.	VERBINDINGSFUNCTIONARISSEN (LO'S)	55

RESTREINT UE

6. EVALUATIE VAN DE EFFECTIVITEIT VAN DE IN FRANKRIJK BESTAANDE SYSTEMEN VOOR DE BESTRIJDING VAN DRUGSHANDEL.....	59
6.1. BEVINDINGEN	59
6.2. MOGELIJKE VERBETERINGEN	69
7. AANBEVELINGEN AAN FRANKRIJK EN, INDIEN VAN TOEPASSING, AAN ANDERE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE	73

BIJLAGEN

BIJLAGE A	76
BIJLAGE B	80

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

DEEL I

1. INLEIDING

1.1. Algemeen

Ten vervolge op de aanneming van het Gemeenschappelijk optreden van 5 december 1997 werd een mechanisme ingesteld voor de evaluatie van de toepassing en uitvoering op nationaal niveau van internationale verbintenissen inzake de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit.

Frankrijk was de veertiende lidstaat die geëvalueerd werd in het kader van de tweede ronde van wederzijdse evaluaties betreffende wetshandhaving en de rol daarvan in de bestrijding van de drugshandel.

1.2. Bij de evaluatie betrokken personen

De evaluatie werd uitgevoerd door de heren Leendert H. Erkelens (ministerie van Justitie, 's Gravenhage, Nederland), Charles de Winter (Nationale Politie, Brussel, België) en José Maria Lombardo Uvazquez (Fiscalía Antidroga, Madrid, Spanje). Deze groep, die werd begeleid door twee ambtenaren van het secretariaat-generaal van de Raad en een ambtenaar van de Commissie, bracht van 26 november 2001 tot en met 30 november 2001 een vijfdaags bezoek aan Frankrijk.

1.3. Programma

Bijlage A bevat het programma van het evaluatieteam, bijlage B de lijst van personen met wie tijdens het evaluatiebezoek is gesproken en van wie informatie is verkregen.

1.4. Opstellen van het verslag

Na afloop van het bezoek heeft het evaluatieteam met behulp van het Raadssecretariaat het onderhavige verslag opgesteld, dat gebaseerd is op de waarnemingen en bevindingen van de deskundigen in het team en de door de Franse autoriteiten verstrekte antwoorden op de vragenlijst (doc. 12972/1/99 CRIMORG 171 REV 1). Het verslag heeft voornamelijk tot doel de toepassing en uitvoering op nationaal niveau te evalueren van instrumenten in verband met wetshandhaving en drugshandel, van de daaruit voortvloeiende wetgeving en praktijk op nationaal niveau, en van de internationale samenwerking op het gebied van de bestrijding van de drugshandel. Bij de evaluatie is er in het bijzonder naar gestreefd, tot een beoordeling te komen van de samenwerking en coördinatie tussen de verschillende wetshandavingsstructuren en de operationele praktijken in die structuren. Het zwaartepunt van de evaluatie ligt bij de praktijk van de dagelijkse samenwerking tussen verschillende eenheden, zowel op nationaal als op internationaal niveau.

RESTREINT UE

1.5. Structuur van het verslag

In het verslag komen eerst de organisatorische structuren, de systemen ter verkrijging van inlichtingen, de bijzondere onderzoekstechnieken en de samenwerkings- en coördinatiemethoden aan de orde die in Frankrijk bestaan en worden ingezet tegen de drugshandel. Vervolgens wordt de doelmatigheid van deze systemen beoordeeld, en tot besluit komen de deskundigen tot een aantal conclusies en aanbevelingen.

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

DEEL II

2. ALGEMENE INFORMATIE EN STRUCTUREN ¹

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van het institutionele en juridische kader dat in Frankrijk wordt gehanteerd bij de bestrijding van de drugsgelateerde criminaliteit.

2.1. Overheidsstructuren

2.1.1. Interdepartementale Missie voor de bestrijding van drugs en drugsverslaving (MILDT) ²

Binnen het kabinet van de minister-president coördineert de Interdepartementale Missie voor de bestrijding van drugs en drugsverslaving (*MILDT: Mission Interministérielle de Lutte contre la Drogue et la Toxicomanie*) het regeringsoptreden en -beleid van 19 ministeries op het gebied van preventie, gezondheidszorg en sociale zorg, wetshandhaving, opleiding, voorlichting, onderzoek en internationale uitwisselingen. Zij heeft ten doel de samenhang tussen het beleid van elk van de deelnemende instanties te bevorderen, en coördineert en ondersteunt daarnaast het optreden van andere overheids- en particuliere partners, zoals plaatselijke autoriteiten, gespecialiseerde instanties, beroepsorganisaties, en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld. Op plaatselijk niveau steunt zij op door de Prefecten aangewezen projectleiders om het interdepartementale beleid te coördineren en partnerschappen te sluiten met plaatselijk verkozen vertegenwoordigers of met verenigingen.

De *MILDT* is niet alleen belast met de opstelling van de regeeringsplannen voor drugsbestrijding en met het toezicht op de uitvoering ervan; zij financiert tevens openbare belangengroeperingen, zoals het *Observatoire Français des Drogues et des Toxicomanies (OFDT)* en *Drogues alcool tabac Info Service (DIS)*, een telefoondienst voor voorlichting en advies.

Ook het budget en het personeel voor de *MILDT*, dat onder leiding staat van een voorzitter, worden door verschillende ministeries geleverd.

¹ Dit deel is hoofdzakelijk gebaseerd op de antwoorden die de Franse autoriteiten op de vragenlijst hebben gegeven.

² De informatie over de *MILDT* is ook ontleend aan haar website: www.drogues.gouv.fr.

RESTREINT UE

2.1.2. Drugsbeleid

2.1.2.1. Coördinatieproces

De verantwoordelijkheid voor de algemene richtsnoeren voor het Franse beleid inzake bestrijding van drugs en drugsverslaving berust bij de *MILDT*, die in samenwerking met alle bij de wetshandhaving en preventie betrokken diensten, een driejarenplan voor drugsbestrijding en verslavingspreventie opstelt. Er zijn, zowel op centraal als op plaatselijk niveau, diverse instrumenten gecreëerd ter verwezenlijking van de doelstellingen van de *MILDT*:

- departementale akkoorden over doelstellingen voor justitie en gezondheidszorg waarin voorstellen worden gedaan voor alternatieven voor strafvervolging in de vorm van begeleiding naar preventieve mechanismen en behandeling;
- de departementale stuurcomités voor drugs en drugsverslaving die onder de verantwoordelijkheid van de prefect samenkomen, alle departementale autoriteiten (bestuurlijke autoriteiten en verenigingen) die betrokken zijn bij het drugsbeleid van de overheid;
- departementale projectleiders "drugs en drugsverslaving", die in ieder departement door de prefect worden aangesteld, coördineren alle departementen en stellen met hen een departementaal plan op voor de bestrijding van drugs en drugsverslaving;
- Centra voor informatie en middelen inzake drugs en drugsverslaving (CIRDD), die een centraal punt vormen voor alle documentatie over drugs en een hulpmiddel zijn bij het opzetten van projecten ter bestrijding van drugs en drugsverslaving.

2.1.2.2. Driejarenplan voor drugsbestrijding

Het driejarenplan van de regering, voor drugsbestrijding en verslavingspreventie 1999-2001, is opgesteld na interdepartementaal overleg. Volgens de door de *MILDT* verstrekte informatie is in het plan de meest recente kennis over drugsverslaving in alle disciplines in aanmerking genomen, en ligt er een sterke nadruk op preventie. De *MILDT* ziet toe op het plan, samen met de ministeries.

RESTREINT UE

Met het plan wordt beoogd prioritaire actiedoelstellingen vast te stellen, alsook de middelen om deze te verwezenlijken.

2.1.2.3. *Uitvoering van het plan in de wetshandhavingdiensten*

Het plan voor drugsbestrijding wordt uitgevoerd door de directoraten-generaal van de ministeries, gecoördineerd door de *MILDT*.

Missie voor drugsbestrijding (MILAD)

Binnen het ministerie van Binnenlandse Zaken doet de, in 1995 ingestelde, *Missie voor drugsbestrijding (MILAD)* dienst als coördinerende instantie; zij staat onder gezag van de nationale politiecommissaris die verantwoordelijk is voor de coördinatie van de leiding over de directoraten en diensten van het ministerie van Binnenlandse Zaken die zijn belast met de bestrijding van drugsgebruik en -smokkel en daarmee verband houdend witwassen van geld. De *MILAD* ontwikkelt ook het preventiebeleid van het ministerie. Zij stelt strategiewijzigingen en benodigde middelen voor. In samenwerking met de centrale directoraten en diensten helpt zij aldus het standpunt van het ministerie in nationale en internationale organen bepalen.

De *MILAD* fungeert als contactpunt of interface voor de *MILDT*, binnen de nationale politie en voor alle bestuursorganen en rechtspersonen waarop het privaatrecht inzake drugsgerelateerde aangelegenheden van toepassing is. De *MILAD* vervult echter geen rol op operationeel niveau.

De *MILAD* heeft diverse stappen ondernomen ter uitvoering van het driejarenplan van de *MILDT*, met name met betrekking tot de bestrijding van drugsmokkel op plaatselijk niveau. Volgens de ontvangen informatie vereist dit een bundeling van krachten teneinde bepaalde synergie-effecten te sorteren; ¹ de vertegenwoordigers van de *MILAD* hebben benadrukt dat de coördinatie-overeenkomsten op regionaal niveau echter niet leiden tot een verminderde inzet van het ministerie van Binnenlandse Zaken in de strijd tegen internationale drugshandel.

¹ De deskundigen werd na het bezoek verteld dat, om uitgebreide multidisciplinaire actie mogelijk te maken, GIR's zijn opgezet (regionale actiegroepen), waarin niet alleen de nationale politie en de nationale gendarmerie zijn samengebracht, maar ook douane en autoriteiten op het gebied van belasting, mededinging, consumentenzaken, fraudebestrijding, arbeid en werkgelegenheid. In het gebied Ile-de-France is er één GIR per departement en op het overige Franse grondgebied hebben de GIR's regionale rechtsmacht.

RESTREINT UE

De *MILAD* stimuleert en coördineert de preventie-inspanningen van het ministerie van Binnenlandse Zaken vooral door zich te richten op scholen, er zijn partnerschappen aangegaan met de sociale sector en de gezondheidszorg.

Gendarmerie Nationale

Het directoraat-generaal van de *Gendarmerie Nationale (DGGN)* heeft, van zijn kant, een sectie georganiseerde criminaliteit opgericht binnen zijn afdeling recherche. Deze sectie, die het contactpunt of de interface is voor de gendarmerie binnen de *MILDT*, is belast met het opstellen van leidraden voor de eenheden in de strijd tegen drugs en drugsverslaving. De sectie laat zich niet in met operationele activiteiten (dit is het domein van de afdeling "animation/ coordination" van de DGGN), maar neemt deel aan alle studiewerk op interdepartementeel niveau en stelt op basis daarvan richtsnoeren op voor de verschillende hiërarchische niveaus.

Het bureau "animation/coordination" is meer specifiek verantwoordelijk voor de operationele afhandeling van de belangrijkste zaken en is in staat om op verzoek van de eenheden coördinerend op te treden en steun te verlenen.

Douane

Vanaf 1997 heeft de douane richtsnoeren vastgesteld voor controle op twee niveaus.

In de eerste plaats heeft de douane een kaderrichtsnoer aangenomen waarbij twaalf prioritaire sectoren zijn vastgesteld, en waarvan één betrekking heeft op drugsbestrijding; de belangrijkste doelstelling is de strijd tegen de drugshandelaars en hun netwerken; voorts is er jaarlijks een nationaal controleprogramma opgezet, dat voor alle douanediensden in Europees Frankrijk geldt. Het wordt op regionaal niveau uitgevoerd, zodat rekening kan worden gehouden met de specifieke kenmerken van de drugshandel in de afzonderlijke regio's, terwijl er tussen de verschillende regio's coördinatie op interregionaal niveau plaatsvindt.

RESTREINT UE

Hoewel alle nationale controleprogramma's sinds 1997 maatregelen bevatten die toegesneden zijn op de diverse routes voor drugshandel (bv. opsporing op kleinere luchthavens), was de aandacht van de douane in 2001 vooral gericht op het opsporen van in commerciële vrachtladingen verborgen drugs en op synthetische drugs. Anders dan andere wetshandhavingdiensten heeft de douane gepoogd een controlestrategie te ontwikkelen die gericht is op het door middel van inspecties blootleggen van belangrijke drugsstromen via alle soorten vrachtvervoer, te weten wegvervoer, luchtvervoer, zeevervoer en vervoer per spoor.

2.2. Rechtsgrondslagen, richtsnoeren en strategieën

2.2.1. *Juridische bepalingen inzake illegale handel in drugs*

De algemene bepalingen omtrent de bestrijding van drugsgerelateerde criminaliteit zijn nedergelegd in verschillende Franse wetten.

De MILDT deelde het evaluatieteam mee dat zij een debat is begonnen over mogelijke wegen om de drugswetgeving bij te werken.

2.2.1.1. *Strafwetboek*

De voornaamste bepalingen betreffende de bestraffing van de drugshandel en van de vervaardiging van drugs staan in de artikelen 222-34 tot en met 222-40 van het Franse Strafwetboek en zijn in maart 1994 van kracht geworden. De uiteenlopende vormen van drugsgerelateerde criminaliteit zijn strafbaar, waarbij de wet strenge straffen oplegt voor alle soorten met drugshandel en -vervaardiging samenhangende wetsovertredingen.

Volgens het Strafwetboek staan de zwaarste straffen op handel in de context van georganiseerde misdaad. In artikel 222-34 tot en met 222-36 staan bepalingen over drie soorten misdaad:

- Leiding geven aan of organiseren van een groep met als doel drugshandel;
- De illegale productie of vervaardiging van drugs;
- De illegale in- of uitvoer van drugs door een georganiseerde bende.

RESTREINT UE

Alle andere drugsovertredingen in het Strafwetboek (artikel 222-36-1 tot en met 222-39-1) zijn strafbare feiten (het illegaal vervoeren, bezitten, aanbieden, leveren, verwerven of gebruiken van drugs; het illegaal gebruik van drugs mogelijk maken; het gebruiken of aannemen van nagemaakte of valse recepten; het witwassen van de opbrengsten van drugshandel; het leveren of aanbieden van drugs aan iemand voor persoonlijk gebruik; het niet verantwoorden van middelen).

Tot slot staat in artikel 222-42 van het Strafwetboek dat rechtspersonen strafrechtelijk aansprakelijk zijn voor bovengenoemde feiten.

2.2.1.2. *Wet betreffende de "Sécurité quotidienne"* ¹

In de meest recente wet, namelijk de wet betreffende de "*Sécurité quotidienne*" van 15 november 2001, zijn nieuwe maatregelen ingevoerd in verband met de machtiging om voertuigen te doorzoeken, de bescherming van getuigen, alsook nieuwe regelingen met betrekking tot het doorgeven van belastinggegevens aan de wetshandhavingsdiensten.

2.2.1.3. *Wet Volksgezondheid*

De rangschikking van toxische gewassen, stoffen en preparaten onder narcotica of psychotrope drugs gebeurt, overeenkomstig artikel L 5132-7 van de Wet Volksgezondheid, per decreet van de minister van Volksgezondheid, op voorstel van de directeur-generaal van het Franse Bureau voor de veiligheid van gezondheidsproducten.

Dergelijke richtsnoeren geven aan in welke categorie gewassen en stoffen worden ingedeeld.

Afhankelijk van de categorie, worden de preparaten ² die de gewassen of stoffen bevatten, zelf wel of niet gerangschikt onder narcotica of psychotrope drugs.

¹ Na het bezoek werd het evaluatieteam meegedeeld dat met ingang van 29 augustus 2002 een intern veiligheidsrichtsnoer en een planningswet het mogelijk maken uiteenlopende maatregelen vast te stellen ter verbetering van de doeltreffendheid van politie-onderzoeken en ter verruiming van de operationele en wettelijke middelen die de veiligheidsdiensten ter beschikking staan.

² Onder "preparaat" wordt verstaan een mengsel of een oplossing van twee of meer stoffen. Narcotica of psychotrope geneesmiddelen zijn preparaten.

RESTREINT UE

Douanebeambten ontlenen hun inspectiebevoegdheden in verband met drugs niet aan de artikelen 222-34 tot en met 222-37 van het Strafwetboek, maar aan de Wet Volksgezondheid ¹ en de Douanewet.

2.2.1.4. Wet 94-589 van 15 juli 1994

Wet 94-589 van 15 juli 1994 bevat de procedures voor de uitoefening door de staat van zijn bevoegdheden tot inspectie op zee, gewijzigd bij wet 96-359 van 26 april 1996 over drugshandel op volle zee en tot aanpassing van de Franse wetgeving aan artikel 17 van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, ondertekend in Wenen op 20 december 1988.

2.2.1.5. Circulaires

In het kader van het driejarenplan voor de bestrijding van drugs, heeft het ministerie van Justitie circulaires opgesteld met richtsnoeren voor de interpretatie van de bestaande wetgeving, teneinde de strategieën te actualiseren en hun toepassing aan de gewijzigde situatie aan te passen.

Circulaires voor het openbaar ministerie

Het ministerie van Justitie heeft in 1999 twee circulaires over strafrechtelijk beleid opgesteld ², waarin ernaar werd gestreefd vraagreducerende en aanbodreducerende initiatieven met elkaar te combineren.

Eén circulaire betreft de intensivering van de strijd tegen drugshandel door een beter gecoördineerde strafrechtelijke vervolging en een snellere uitvoering van maatregelen tegen het vermogen van drugshandelaars. Aan de circulaire betreffende het strafrechtelijk beleid is een uit hoofde van artikel 706-30 van het wetboek van strafvordering opgestelde praktische leidraad gehecht, die handelt over de beschermende maatregelen in verband met drugshandel. Een andere circulaire ³ betreft de strijd tegen de drugsgerelateerde criminaliteit en de preventieaspecten.

¹ Artikel L 5132-8 van de Wet Volksgezondheid bevat een verbod op de invoer en/of de uitvoer van drugs, ongeacht de status ervan (communautair of niet) en wijst de Raad van State aan als de instantie die de voorwaarden voor het gebruik ervan in decreten moet vastleggen. In artikel L 5132-9 van de Wet Volksgezondheid staat dat communautaire narcotica aan de douane moeten worden voorgelegd. Artikel R 5173 van de Wet Volksgezondheid bevat de regelgeving voor de uitvoering van het verbod, waarvan het beginsel wordt uiteengezet in artikel L 5132-8.

² NOR JUS D 99 30090 C van 17 juni 1999.

³ NOR JUS D 99 00148 C.

RESTREINT UE

Circulaires betreffende de regio Nord/Pas-de-Calais en de regio Franse Antillen/Guyana

Er is op 5 mei 1997 een interministeriële circulaire gepubliceerd betreffende de regio Nord/Pas-de-Calais en de regio Franse Antillen/Guyana. Deze betreft de speciale kenmerken van deze regio's, die bijzonder gevoelig zijn voor drugshandel.

Circulaires voor de Police Nationale

Nadat de regering in 1999 de eerste driejarenstrategie had goedgekeurd, heeft de minister van Binnenlandse Zaken een circulaire ¹ verspreid, waarin het actieterrein van de politiediensten en de prioriteiten op drugsgebied nader worden omschreven. Zo maakt de *Police Nationale* van de strijd tegen de plaatselijke drugshandel en de handel in synthetische drugs een prioriteit en geeft daarmee uitvoering aan een van de voornaamste doelstellingen van de *MILDT*, alsmede aan een van de belangrijkste punten van het actieplan van de EU ter bestrijding van drugs 2000-2004.

Circulaires voor de Gendarmerie Nationale

Ook binnen de *Gendarmerie Nationale* zijn er richtsnoeren vastgesteld; deze worden naar gelang van de behoefte bijgewerkt om rekening te houden met de juridische ontwikkelingen of zich wijzigende criminaliteitspatronen.

2.2.2. Samenwerking met andere instanties en NGO's

Een onderdeel van het dagelijks werk van de douanefunctionarissen is het onderhouden van contacten met de kamers van koophandel en het zakenleven, en met name met lucht- en scheepvaartmaatschappijen.

Binnen het kader van de partnerschapsprogramma's van de WCO ² is de douane ook doende een programma op te zetten, te weten *Douane et Entreprises Face au Trafic Illicite de Stupéfiants* ("Douane en bedrijfsleven geconfronteerd met de illegale handel in verdovende middelen") (*DEFIS*) - *ACTION*). *ACTION* is gebaseerd op vrijwillig ondertekende convenanten tussen de beroepsorganisaties en de douane op nationaal of plaatselijk niveau. Doel van deze convenanten is het intensiveren van de samenwerking op diverse terreinen (betere opsporing van verdachte zendingen, gespecialiseerde opleidingen voor de personeelsleden van ondernemingen en douanediensten die in contact staan met de actoren, enz.).

¹ d.d. 11 oktober 1999.

² Sedert 1985 heeft de WCO met 25 handels- en internationale vervoersorganisaties convenanten gesloten ter bestrijding van de drugshandel.

RESTREINT UE

2.3. Bevoegde instanties

2.3.1. Centraal bureau voor de bestrijding van drugshandel (OCRTIS)

Het Centraal bureau voor de bestrijding van drugshandel (*Office Central pour la Répression du Trafic Illicite des Stupéfiants - OCRTIS*), een onderdeel van de *Police Nationale*, bestaat sedert 1953 en is de nationale instantie die de strijd tegen de drugshandel centraliseert en coördineert.

Het hoofdkantoor van het *OCRTIS* telt ongeveer zestig politiefunctionarissen (bureau- en patrouillefunctionarissen), die onder de leiding van een hoofdcommissaris staan.

Het *OCRTIS* heeft met name de volgende taken:

- het centraliseren van alle door de wethandhavingsdiensten verstrekte informatie die dienstig kan zijn voor de strijd tegen drugshandel,
- contacten onderhouden met nationale diensten en diensten in andere landen over drugsgerelateerde kwesties,
- het coördineren van grootschalige opsporingen, gecontroleerde afleveringen en door de nationale politie op Frans grondgebied opgezette infiltratieoperaties,
- personeel uitzenden ten behoeve van internationale operaties.

Het *OCRTIS* heeft ook een kantoor geopend in Martinique, om de activiteiten in de Franse overzeese departementen aan te sturen. Dat kantoor staat onder leiding van een commissaris.

Het *OCRTIS* telt vertegenwoordigers van de *Gendarmerie Nationale*, die optreden als verbindingsfunctionarissen tussen de *Gendarmerie Nationale* en de *Police Nationale*, met name om de uitwisseling van informatie te vergemakkelijken.

In hun antwoorden op de vragenlijst hebben de Franse instanties te kennen gegeven dat binnenkort ook douanefunctionarissen zullen worden gedetacheerd bij het *OCRTIS*.¹

¹ Het evaluatieteam werd na het bezoek verteld dat er een douanefunctionaris is gedetacheerd bij het *OCRTIS*.

RESTREINT UE

Voorts wordt het *OCRTIS* ondersteund door een netwerk van vijftien verbindingfunctionarissen van de *Police Nationale* die in het buitenland gestationeerd zijn en verbonden zijn aan de dienst voor internationale politieke samenwerking op technisch gebied (*Service de Coopération Technique Internationale de Police - SCTIP*), alsmede door een centrale structuur die verbonden is aan de gerechtelijke politie (*Police Judiciaire - PJ*) en die verantwoordelijk is voor de operationele technische ondersteuning tijdens gecontroleerde afleveringen, alsmede voor de planning van undercoveroperaties.

Het *OCRTIS* kan zo nodig op alle andere gespecialiseerde structuren binnen het centrale directoraat van de gerechtelijke politie (*Direction Centrale de la Police Judiciaire - DCPJ*) een beroep doen in de loop van de behandeling van een zaak, zowel voor technische expertise als voor aanvullende werkzaamheden op operationeel en gerechtelijk gebied. Er wordt samengewerkt met de centrale dienst voor de bestrijding van ernstige financiële criminaliteit (*L'Office Central pour la Répression de la Grande Délinquance Financière - OCRGDF*) en met de dienst die gespecialiseerd is in nieuwe vormen van technologische criminaliteit.

2.3.2. *Police Nationale*

De *Police Nationale*, die onder de bevoegdheid van het ministerie van Binnenlandse Zaken valt en ongeveer 158.000 functionarissen telt, zowel agenten als bestuurlijk en technisch personeel, speelt een belangrijke rol in de strijd tegen de drugshandel en bij de preventie van drugsgebruik. Deze taken worden op operationeel niveau toevertrouwd aan verschillende van haar directoraten en hun operationele politiekorpsen op het terrein.

2.3.2.1. *Centraal directoraat voor de openbare veiligheid (DCSP)*

Het centraal directoraat voor de openbare veiligheid (*Direction Centrale de la Sécurité Publique - DCSP*) telt 81.000 politiefunctionarissen en bestuurlijke medewerkers verspreid over 1432 politiestations, met een sterke concentratie in stedelijke gebieden. Deze politiefunctionarissen zijn praktijkgerichte generalisten, wier organisatie is toegesneden op de aanpak van het drugsprobleem in al zijn aspecten; hun voornaamste taken zijn:

- Contacten onderhouden met burgers in het kader van buurtsurveillance.

RESTREINT UE

- Preventie van de lokale drugshandel: in elke politiepost is er een gerechtelijke afdeling die de ingewonnen inlichtingen verwerkt en exploiteert en gerechtelijke procedures inleidt bij overtreding van het verbod van drugsgebruik of -handel. De strijd tegen lokale drugshandel, die een bron is van veel buurtoverlast, is een topprioriteit voor deze politiefunctionarissen, die over de passende operationele middelen beschikken.
- De eigenlijke preventie geschiedt door middel van een aanpak die gericht is op jongeren in probleembuurten (*Centre Loisirs Jeunes*) en door sensibiliserings- en voorlichtingsmodules in scholen, voor zowel leerlingen als volwassenen. De 300 functionarissen voor de voorlichting over drugs (*Policiers Formateurs Anti-Drogue - PFAD*) hebben, in samenwerking met institutionele partners of verenigingen, reeds vele successen geboekt op het gebied van preventie. Hun optreden wordt op plaatselijk niveau gecoördineerd met preventieve actie in de volksgezondheid en de sociale sector.

2.3.2.2. Centraal directoraat van de gerechtelijke politie (DCPJ)

Het DCPJ heeft een gediversifieerde structuur die het hele land bestrijkt, zodat het zijn rol in de strijd tegen de georganiseerde drugshandel efficiënt kan vervullen.

Zoals hiervoor reeds is opgemerkt (cf. 2.3.1), is een van de eenheden van het DCJP het OCRTIS, dat een doorslaggevende rol speelt als centrale coördinerende instantie, hetgeen verklaart waarom het een interdepartementale structuur heeft. Het OCRTIS omvat diverse groepen onderzoekers die nationale en internationale onderzoeken uitvoeren. Zij hebben gerechtelijke bevoegdheid op het gehele nationale grondgebied.

Er zijn 19 regionale centra van de gerechtelijke politie (*Services Régionaux de la Police Judiciaire - SRPJ*); samen bestrijken zij het nationale grondgebied, en elk van deze centra beschikt over zijn eigen teams van speciale onderzoekers die opgeleid zijn om specifieke aspecten van drugscriminaliteit, met inbegrip van de financiële aspecten, te onderzoeken. Zij beschikken over de benodigde technische middelen en uitrusting om grootschalige drugshandel te bestrijden.

Het OCRGDF speelt een aanvullende rol in de drugsbestrijding; deze dienst richt zich op de preventie van het witwassen van de middelen van drugshandel en van de parallelle economieën die door de drugshandel ontstaan.

RESTREINT UE

De hier genoemde taken worden ook verricht door de andere korpsen van de *Police Nationale*, die specifieke opdrachten hebben in Frankrijk.

2.3.2.3. Diensten van het politiekorps van Parijs

De diensten van het politiekorps van Parijs (*Services de la Préfecture de Police de Paris - SPPP*) verrichten de in punt 2.3.2.2 vermelde taken in Parijs en in de Parijse voorsteden. De centrale punten van de organisatiestructuur van het politiekorps van Parijs zijn het directoraat buurtpolitie (*Direction de la Police Urbaine de Proximité - DPUP*) en de gerechtelijke opsporingsdiensten, waaronder de drugsbrigade (*Brigade des Stupéfiants - BSP*) en de financiële brigade (*Brigade Financière - BFP*).

2.3.2.4. Centraal directoraat grenspolitie (DCPAF)

In de grensgebieden (alsmede op vliegvelden en in zeehavens) is het centrale directoraat grenspolitie (*Direction Centrale de la Police Aux Frontières - DCPAF*) belast met de bovengenoemde taken.

2.3.2.5. Centraal directoraat algemene inlichtingen (DCRG)

Eenheden van het centraal directoraat algemene inlichtingen (*la Direction Centrale des Renseignements Généraux - DCRG*) leveren ook een bijdrage tot de strijd tegen drugs door middel van hun analyses en kennis van het leven in de grote stad, met name in sociale woonwijken.

2.3.3. Gendarmerie Nationale

De *Gendarmerie Nationale* valt onder het ministerie van Defensie.¹ De strijd tegen drugs is een van de belangrijkste doelstellingen van de *Gendarmerie Nationale*, die in totaal over 100.700 personeelsleden beschikt, zowel militairen als burgers.

¹ De deskundigen vernamen dat de *Gendarmerie Nationale*, hoewel nog steeds structureel verbonden aan het ministerie van Defensie, vanaf mei 2002 voor alle niet militaire aangelegenheden inzake veiligheid, mag worden ingezet door het ministerie van Binnenlandse Zaken zodat de coördinatie tussen de korpsen wordt verbeterd en zij elkaar beter aanvullen.

RESTREINT UE

De hoven van beroep hebben de beschikking over opsporingssecties (30 in aantal), die belast zijn met de grote drugszaken en die in contact staan met de regionale diensten van de gerechtelijke politie (*Services Régionaux de la Police Judiciaire - SRPJ*). Voorts is er in ieder departement in Frankrijk een departementale afdeling van de *Gendarmerie Nationale* (97 in Europees Frankrijk), bestaande uit compagnieën (465 in aantal), waarvan de meeste beschikken over een opsporingsbrigade (330) die gespecialiseerd is in de strijd tegen criminaliteit op kleine en middelgrote schaal; deze groepen spelen aldus een belangrijke rol in de strijd tegen de lokale drugshandel. Daarnaast zijn er op nationaal niveau een dienst forensische wetenschap, namelijk de dienst gerechtelijke opsporingen van de *Gendarmerie Nationale* (*Institut de Recherche Criminelle de la Gendarmerie Nationale - IRCGN*), en een afdeling technische gerechtelijke recherche en documentatie (*Service Technique de Recherches Judiciaires et de Documentation - STRJD*), die de eenheden op het terrein daadwerkelijk ondersteunt met haar expertise en analysecapaciteit.

Voor de werkzaamheden op het gebied van de preventie beschikken de opleidingsfunctionarissen voor drugsbestrijding van de gendarmerie (*Formateurs Relais Antidrogue - FRAD*) over een netwerk van 480 specialisten, wier deskundigheid door alle lokale actoren wordt erkend. Hun optreden wordt op plaatselijk niveau gecoördineerd met preventieve actie in de volksgezondheid en de sociale sector. De *FRAD* heeft drie doelstellingen: a) drugsdealers marginaliseren door ervoor te zorgen dat potentiële klanten de aangeboden drugs afwijzen, b) de weerbaarheid van tieners tegen het gevaar van drugs vergroten en ouders voorbereiden op een dialoog met hun kinderen en c) de ouders helpen om de tekenen van mogelijke drugsverslaving te herkennen. De organisatie is gebaseerd op het polyvalente karakter van de eenheden op het terrein, gesteund door gespecialiseerde eenheden, hetgeen een coherente structuur oplevert waarin voor alle militairen van de instelling een rol is weggelegd.

2.3.4. Belastingdienst/Douane

Op nationaal niveau zijn er diverse douanediensten die onder het ministerie van Financiën, Economie en Industrie vallen en die zich met name met de strijd tegen drugshandel bezighouden:

- Het anti-fraudebureau van het directoraat-generaal douane en indirecte belastingen (*Direction Générale des Douanes et des Droits Indirects - DGDDI*) is verantwoordelijk voor het bepalen van het beleid op het gebied van de strijd tegen drugshandel, zulks in samenwerking met de andere betrokken diensten. Deze sectie volgt de interdepartementale en internationale werkzaamheden op drugsgebied en heeft dagelijks contact met het operationele niveau.

RESTREINT UE

- Het nationale directoraat voor douane-inlichtingen en -onderzoeken (*Direction Nationale des Renseignements et des Enquêtes Douanières - DNRED*), waarvan de activiteiten in drie belangrijke categorieën kunnen worden onderverdeeld: verzamelen en verwerken van inlichtingen, opsporingsonderzoeken, toezicht op en coördinatie van de operationele betrekkingen met de afdeling gerechtelijke politie (en met name met het centrale bureau voor de preventie van de drugshandel), alsmede met buitenlandse douanediensten in het kader van de wederzijdse internationale administratieve bijstand.

Op plaatselijk niveau zijn er geen gespecialiseerde diensten; alle diensten voor het toezicht en de controle op handelstransacties nemen namelijk deel aan de strijd tegen de drugshandel, als onderdeel van hun algemene taken van in- en uitklaring en toezicht op het verkeer van goederen, personen en vervoersmiddelen. De douanedienst beschikt over 180 drugshondenteams die speciaal opgeleid zijn om drugs op te sporen.

De douane heeft ook een grote interventiecapaciteit in de lucht en op zee (24 vliegtuigen, 8 helikopters en 70 schepen), waarmee de douane tot de grootste civiele macht op zee is. Zij beschikt ook over technische ondersteunende diensten: een netwerk van 10 wetenschappelijke laboratoria, alsmede containerscanners in Le Havre en Calais om zeecontainers te doorzoeken (Sycoscan) en drugs op te sporen (Ionscan).

De douane neemt deel aan de activiteiten van de centrale sectie operationele politie samenwerking (*Section Centrale de Coopération de Police - SCCOPOL*), een interdepartementele structuur die gevestigd is in Nanterre, in de gebouwen van het centrale directoraat van de gerechtelijke politie (*DNPJ*). De kanalen voor internationale politie samenwerking van SIRENE-Frankrijk (Schengen), de nationale Europese eenheid en het nationale centrale bureau van Interpol maken er deel van uit. De douane heeft één functionaris bij deze eenheid gedetacheerd.

Het *DNRED* is de dienst die voor de douane alle informatieverzoeken uit het buitenland over georganiseerde criminaliteit op douanegebied ontvangt en behandelt.

RESTREINT UE

De douanefunctionarissen zijn niet bevoegd om zelf een opsporingsonderzoek te verrichten, tenzij zij deel uitmaken van een gezamenlijk team met de politie.¹

2.3.5. Nationale missie voor de controle van chemische precursoren (MNCPC)

De nationale Missie voor de controle van chemische precursoren (*Mission Nationale de Contrôle des Précurseurs Chimiques - MNCPC*) is een instantie die onder de bevoegdheid van het ministerie van Economie, Financiën en Industrie valt. Het is een interministeriële autoriteit met personeelsleden van de douane, de politie en de industrie met als hoofdtaak de controle op stromen van precursoren en het vergaren van informatie over verdenkingen ten aanzien van actoren.

2.4. Openbaar ministerie en rechters

2.4.1. Onderdelen van het openbaar ministerie die specifiek bevoegd zijn voor de strijd tegen drugshandel

Omdat de drugsriminaliteit specifieke kenmerken vertoont, hebben de parketten, en met name de belangrijke parketten, magistraten aangewezen die zich op dat terrein hebben gespecialiseerd.

Een Franse substituut-officier van justitie die met drugsriminaliteit belast is, heeft de volgende taken:

- het opstellen van departementele overeenkomsten betreffende de strijd tegen drugs en drugsverslaving en het toezien op de uitvoering ervan, met het oog op het intensiveren van de gezondheidskundige en sociale ondersteuning van drugsverslaafden die van een drugsdelict beschuldigd zijn;

¹ De Franse autoriteiten lichtten toe dat volgens artikel 28-1 van het Wetboek van Strafvordering, dat is ingevoerd bij Wet 99-515 van 23 juni 1999 (Frans Staatsblad van 24 juni 1999), aan sommige douanefunctionarissen van rang A en B kan worden gevraagd strafrechtelijk politieonderzoek uit te voeren op verzoek van het OM of door middel van rogatoire commissies van een rechter van instructie. Dergelijke functionarissen, aangewezen door de minister van Justitie en de minister van Begroting, kunnen in de Douanewet bedoelde strafbare feiten in verband met indirecte belasting, het namaken van handelsmerken en alle andere daarmee verband houdende feiten onderzoeken en opsporen. Feiten in verband met drugs- of wapenhandel, diefstal van cultuurgoederen en het witwassen van geld dat deze drie categorieën feiten opleveren, zijn echter uitgesloten. Anderzijds mogen het OM of de rechter van instructie met territoriale bevoegdheid voor het onderzoeken en opsporen van laatstgenoemde feiten tijdelijke onderzoekseenheden opzetten, bestaande uit bevoegde douane- en criminele politiefunctionarissen.

RESTREINT UE

- het toepassen van de nationale circulaires inzake strafrechtelijk beleid (en meer bepaald de twee circulaires van 17 juni 1999, één betreffende de strafvervolgning in het kader van de strijd tegen drugshandel en één betreffende gerechtelijke oplossingen voor drugsverslaving);
- het opzetten van specifieke mechanismen om de activiteiten van alle wethandhavingsinstanties die een taak vervullen in de strijd tegen drugshandel, te coördineren, om te voorkomen dat eenzelfde delict door verschillende instanties wordt onderzocht.

Daartoe zijn er overeenkomsten betreffende specifieke wethandhavingsdoelstellingen vastgesteld en zijn er interdepartementale cellen opgericht om de georganiseerde criminaliteit en het witwassen van geld te bestrijden. De werking van deze cellen steunt op de uitwisseling van informatie tussen de verschillende wethandhavingsdiensten die een taak vervullen in de strijd tegen drugs, alsmede op de vaststelling van duidelijk omschreven doelstellingen, die uitgekozen zijn op basis van concrete informatie die vooronderzoeken mogelijk maakt.

In hun antwoorden op de vragenlijst hebben de Franse autoriteiten verklaard dat de specialisatie van de onderzoeksrechters in de strijd tegen drugshandel weliswaar marginaal blijft en niet meer behelst dan een organisatorische keuzemogelijkheid in de grotere rechtsgebieden, maar dat de procedure-regels in verband met de onttrekking van zaken en de courante praktijk wel degelijk tot een feitelijke specialisatie hebben geleid.

2.4.2. Coördinatie binnen het openbaar ministerie

Aan de door het OCRTIS uitgevoerde taken in verband met het centraal verwerken van de informatie en het coördineren van de opsporingsonderzoeken wordt op het centrale en het regionale niveau van het openbaar ministerie een bijdrage geleverd door het gebruik van operationele coördinatieregelingen voor drugsonderzoeken.

Op nationaal niveau coördineert en groepeert het directoraat voor criminele zaken en gratieverlening van het ministerie van Justitie (*Direction des Affaires Criminelles et des Grâces du ministère de la Justice*) de procedures door middel van circulaires over strafrechtelijk beleid of coördinatieberichten waarmee aan de procureurs-generaal verbanden met andere zaken worden gesignaleerd en hun aandacht wordt gevestigd op de noodzaak om de betrokken parketten en de opsporingsdiensten inlichtingen te doen uitwisselen in het kader van coördinatievergaderingen.

RESTREINT UE

Op regionaal niveau signaleren de parketten-generaal, die uiteenlopende informatie van uiteenlopende herkomst ontvangen, de overeenkomsten in de lopende onderzoeken die een bundeling van procedures vergen en brengen die ter kennis van de parketten van hun rechtsgebied door middel van coördinatievergaderingen waaraan de onderzoekers kunnen deelnemen.

Deze coördinatie kan een interregionaal karakter hebben: aan sommige vergaderingen wordt deelgenomen door de vertegenwoordigers van meerdere parketten-generaal.

Er bestaan instrumenten om de procedurele consistentie te waarborgen. Deze kan worden gegarandeerd doordat ofwel a) het parket de zaak aan één enkele magistraat toevertrouwt of b) verschillende individuele maar met elkaar verband houdende zaken aan de verschillende onderzoeksrechters worden onttrokken ¹, zodat deze kunnen worden toevertrouwd aan één enkele onderzoeksrechter om te garanderen dat alle aspecten van dezelfde drugszaak door één en dezelfde persoon worden behandeld.

2.5. Opleiding

2.5.1. *Police Nationale*

Als onderdeel van hun initiële opleiding krijgen de politiefunctionarissen van alle rangen, afhankelijk van het politiekorps waartoe zij behoren, een basisopleiding betreffende procedures en psychoactieve stoffen.

Wanneer zij in een gespecialiseerde eenheid worden geplaatst, kunnen de politiefunctionarissen opleidingen volgen die verband houden met hun taken; deze worden gegeven in de vorm van permanente bijscholing over specifieke onderwerpen. Zo ook worden, op louter operationeel niveau, voor de politiefunctionarissen praktische oefeningen georganiseerd waarbij specifieke situaties zoals gecontroleerde afleveringen of undercoveroperaties worden gesimuleerd. Naast deze facultatieve opleidingen worden opleidingssessies op het terrein georganiseerd met politiefunctionarissen op het gebied van de drugsbestrijding (*PFAD*), wier taken zowel de verbetering van de kennis van hun collega's als de bevordering van preventieve acties omvatten, in het bijzonder op scholen. Zij krijgen daarvoor een volledige opleiding over drugs en in het programma wordt voortaan aandacht besteed aan aspecten met betrekking tot de behandeling en de verzorging van drugsgebruikers.

¹ Uit hoofde van artikel 663 van het wetboek van strafvordering.

RESTREINT UE

Naast de traditionele opleidingen betreffende de repressieve aspecten van drugsbestrijding, bestaan er nu ook specifieke opleidingen voor politiefunctionarissen die zich wensen te specialiseren in op jongeren of volwassenen gerichte preventie.

In hun antwoorden op de vragenlijst hebben de Franse autoriteiten erop gewezen dat het *OCRTIS* weliswaar als centrum voor de analyse van drugscriminaliteit fungeert, maar dat de politiefunctionarissen van deze eenheid geen specifieke opleiding voor criminele analyse hebben genoten.

2.5.2. *Gendarmerie Nationale*

Alle personeelsleden van de gendarmerie krijgen een basisopleiding op de politieopleidingschool, die wordt aangevuld met een vervolgopleiding in basiseenheden. Functionarissen die worden ingezet in opsporingseenheden, krijgen een specifieke opleiding tijdens hun voortgezette opleiding aan het nationaal opleidingscentrum voor criminele politie in Fontainebleau.

Vanaf 1990 is de *Gendarmerie Nationale* zich, in verband met het groeiende belang van het verschijnsel drugs op haar bevoegdheidsterrein, actief gaan toeleggen op de preventie van drugsverslaving, en meer in het algemeen op de campagne tegen het gebruik van illegale drugs. Zij heeft daarom opleidingsfunctionarissen voor drugsbestrijding (*FRAD*) opgeleid en aangesteld.

De onderofficieren en de leden van de gendarmerie die zich met preventie bezighouden, alsmede alle onderzoekers van de *Police Judiciaire* zijn allen vrijwilligers en volgen een opleiding van vier weken in het nationale opleidingscentrum van de *Gendarmerie Nationale* (*Collège National de la Formation de la Police Judiciaire - CNFPJ*). Het programma bestrijkt zeer uiteenlopende onderwerpen: wetten en procedures, communicatietechnieken, kennis van drugs en de gevolgen ervan, alsmede de psychologie van de drugsverslaafde.

De personeelsleden van de opsporingseenheid van de *Gendarmerie Nationale* die zich bezighoudt met misdaadanalyse ontvangt eveneens een speciale opleiding.

RESTREINT UE

2.5.3. *Belastingdienst/Douane*

Naast de opleidingsmodules betreffende drugs die deel uitmaken van de initiële opleiding van de douanefunctionarissen van de surveillance-eenheid krijgen de douanefunctionarissen in het kader van de permanente bijscholing ook specifiekere opleidingen op bepaalde gebieden, zoals:

- het opsporen van drugs in lucht-, zee- en landvracht;
- een specifieke opleiding voor begeleiders van drugshonden;
- gecontroleerde afleveringen (met name gecontroleerde afleveringen per post, door het *DNRED* en regionale onderzoeksbrigades van de douane (*BRR (Brigades de Recherche Regionales)*) georganiseerde stages recherchepraktijk).

Een gezamenlijke opleiding betreffende undercoverwerkzaamheden (actieve gecontroleerde afleveringen) wordt gegeven in het *DCPJ* en het *DNRED*.

Het *DNRED* zorgt ook voor regelmatige voorlichting en bewustwording door middel van een maandelijks nieuwsbrief getiteld "Voorstellen en richtsnoeren voor opsporingen en controles" (*SDEC*), die tot doel heeft alle diensten toegang te verlenen tot informatie over fraude (nieuwe producten, trends, verborgen middelen en modi operandi).

De personeelsleden van de afdeling surveillance-analyse van het *DNRED* krijgen een opleiding van drie weken in het gebruik van het softwareprogramma Analyst's Notebook, die gegeven wordt in het opleidingscentrum van de *gendarmerie* in Fontainebleau.

2.5.4. *Openbaar ministerie*

Na het bezoek werd de deskundigen meegedeeld dat de magistraten deelnemen aan vele lopende beroepsopleidingen, op nationaal niveau (cursussen over economisch en financieel onderzoek) of op plaatselijk niveau (regionale bijeenkomsten over strafrechtelijk beleid). Dergelijke cursussen worden toegespitst op de methodes voor de toepassing van de bepalingen op grond waarvan financiële tegoeden en bezittingen van drugshandelaren in beslag genomen en geconfisqueerd kunnen worden, in samenwerking met de onderzoekende autoriteiten, de belastingsautoriteiten, de arbeidsinspectie en andere autoriteiten wier hulp nodig blijkt te zijn.

RESTREINT UE

Ook zijn er op initiatief van de openbare ministeries van de Hoven van Beroep in Fort-de-France en Basse-Terre en met hulp van de *MILDT* gedurende een aantal jaren jaarlijkse conferenties belegd over specifieke onderwerpen inzake strafvervolgning, waarbij een analyse werd gemaakt van de respons die wordt gevolgd voor de bestrijding van drugs (drugsgebruik en -handel in het Caribisch gebied).

Deze bijeenkomsten bieden een unieke gelegenheid om een evaluatie te maken van de gedurende het afgelopen jaar genomen stappen, de ondervonden moeilijkheden te omschrijven en prioritaire richtsnoeren voor het komende jaar op te stellen.

Tot slot nemen Franse magistraten deel aan opleidingsprogramma's die worden beheerd door het Interministeriële opleidingscentrum voor drugsbestrijding (*Centre Interministériel de Formation Anti-Drogue-CIFAD*).

2.5.5. *Gezamenlijke opleidingen voor verschillende diensten*

Zoals hiervoor reeds is uiteengezet, delen de betrokken diensten hun gespecialiseerde kennis over de technieken die in de strijd tegen drugshandel worden gebruikt, zodat alle wetshandhavingsinstanties er hun voordeel mee kunnen doen.

2.5.6. *Opleiding financiële onderzoeken*

Er zijn een aantal permanente-opleidingsprogramma's voor magistraten, zowel nationaal als plaatselijk, betreffende economie en financiën en de procedure voor het toepassen van de bepalingen waarmee financiële tegoeden en andere activa van drugshandelaars kunnen worden opgespoord, in beslag genomen of geconfisqueerd; zulks geschiedt in samenwerking met de rechercheafdelingen, de belastingdiensten, de arbeidsinspecties en alle andere administratieve instanties wier bijstand noodzakelijk zou kunnen zijn.

2.5.7. *Coördinatie van de opleidingen*

Om de opleidingsprogramma's van de verschillende diensten te harmoniseren, heeft de *MILDT* in samenwerking met de ministeries die een rol spelen in de wetshandhaving bepaald waaruit de gemeenschappelijke basis dient te bestaan. Uit de gegeven antwoorden blijkt dat de ervaring met de in Fort-de-France (Martinique) opgezette *CIFAD* een succes was, en deze is een goed voorbeeld van de wijze waarop de kennis en ervaring van alle wetshandhavingsdiensten kan worden gebundeld voor opleidingsdoeleinden.

2.6. Toezicht

Er zijn geen mechanismen die specifiek bedoeld zijn voor de evaluatie van het optreden van de wetshandhavingdiensten.

Niettemin heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken recentelijk een regeling in het leven geroepen om toezicht te houden op deze activiteit met als doel de misdaadanalyse te verbeteren en de autoriteiten beter in staat te stellen om te reageren.

In de praktijk wordt de observatie en de controle van de activiteiten van de diensten, zowel wat betreft de technische en statistische aspecten van de onderzoeken als wat de financiële en budgettaire gevolgen ervan betreft, evenwel sterk vergemakkelijkt door de hiërarchische structuur van deze diensten.

Voorts is op nationaal niveau de Rekenkamer - hoewel het slechts een adviesorgaan is - verantwoordelijk voor het toezicht op de goede aanwending van de publieke middelen en de transparantie van de ministeriële rekeningen.

3. INLICHTINGEN

3.1. Algemeen

3.1.1. *Organisatie*

Op centraal niveau wordt de misdaadanalyse op het gebied van de drugscriminaliteit vergemakkelijkt door de *OCRTIS*. De personeelsleden van *OCRTIS* hebben een passende opleiding genoten en hun werkzaamheden zijn erop gericht *OCRTIS* in staat te stellen de ontwikkelingen op het gebied van de handel en het gebruik van verdovende middelen op de voet te volgen en de medische instanties er eventueel op te wijzen dat het dienstig is bepaalde stoffen als "verdovende middelen" aan te merken.

Andere diensten blijven hun eigen misdaadanalyseafdelingen gebruiken.

RESTREINT UE

3.1.2. Bronnen

3.1.2.1. Police Nationale en Gendarmerie Nationale

De operationele inlichtingen over drugshandel komen uit verschillende bronnen: a) door de onderzoeken en de daaruit afgeleide informatie te exploiteren b) informatie uit surveillance-operaties, door drugshandelaars afgelegde verklaringen en door informanten verstrekte informatie en c) door buitenlandse politiediensten verzamelde gegevens die via het netwerk van verbinding-functionarissen van de nationale politiediensten zijn doorgegeven.

Gegevensbanken ¹

De *Police Nationale* beschikt over twee gegevensbanken met gegevens over individuele personen:

- *STIC* - (*Système de Traitement Informatique de la Criminalité*), een computersysteem voor de verwerking van gegevens over criminaliteit. Dat is een toepassing waartoe alle diensten op het hele Franse grondgebied toegang hebben en waarin onderzoekers informatie over een verdachte kunnen vinden;
- *FBS* - (*Fichier de Brigades Spécialisées*): deze gegevensbank van de gespecialiseerde eenheden wordt van gegevens voorzien door de gerechtelijke politie en kan door haar eigen diensten worden geraadpleegd; de bank is ontworpen om recente gegevens over figuren uit het criminele milieu (relaties - trefpunten - voertuigen - adressen - telefoonnummers, etc.) te beheren. Het systeem is zodanig ontworpen dat de opgeslagen informatie in verband kan worden gebracht met één enkele persoon, zodat doublures en dubbel werk in een onderzoek voorkomen kunnen worden. Het beantwoordt aan strenge veiligheidsnormen. De gerechtelijke politie kan, op verzoek van een dienst van een ander directoraat, beslissen in hoeverre deze gegevens kunnen worden uitgewisseld.

Gendarmerie Nationale

Voor misdaadanalyse gebruikt de *Gendarmerie Nationale* speciale gegevensbanken:

- *JUDEX*
- *ANACRIM*.

¹ De deskundigen werd na het bezoek verteld dat het ministerie van Binnenlandse Zaken in de tweede helft van 2002 studies heeft laten uitvoeren die erop gericht waren de algemene gegevensbanken van politie en gendarmerie op elkaar af te stemmen.

RESTREINT UE

Beide politiediensten gebruiken het internet voor inlichtingendoelinden.

De deskundigen werd meegedeeld dat de gegevensbanken van de *Police Nationale* en de *Gendarmerie Nationale* dagelijks worden bijgewerkt.

De deskundigen werd eveneens meegedeeld dat het weliswaar mogelijk is om gegevens over een verdachte tijdelijk, d.w.z. uitsluitend ten behoeve van een lopend onderzoek, op te nemen, maar dat deze gegevens niet in een nationale toepassing kunnen worden ingevoerd, behalve in het geval van een ernstig misdrijf, dat het nodig maakt dat het bestand door bovengenoemde gespecialiseerde teams wordt gebruikt. Hoewel het analysepersoneel van de *gendarmerie* naar verluidt goed opgeleid en uitgerust is, werden hun analytische gegevens over een bepaald dossier niet verwerkt in strategische producten voor inlichtingenwerk, aangezien het betrokken dossier vernietigd diende te worden nadat de zaak was afgerond.

3.1.2.2. *Douane*

De douane haalt informatie in verband met drugshandel uit diverse bronnen:

Alle douanefunctionarissen verzamelen informatie tijdens de algemene douanecontroles. Deze informatie wordt verzonden en verspreid via de passende kanalen (bv. de *CERES*-fiches, informatiefiches over fraude).

Verder kan worden beschikt over gegevens die afkomstig zijn uit internationale bronnen, zoals bijvoorbeeld internationale wederzijdse administratieve bijstand door andere douanediensten en douaneattachés en Europol (met name de analytische werkbestanden).

De douane-eenheid voor gegevensinwinning en analyse op het internet (*Cellule de Recueil et d'Analyse Internet Douane - CRAIDO*), een onderdeel van het *DNRED*, exploiteert open bronnen, met name internetbronnen. De *CRAIDO* is verantwoordelijk voor het verzamelen van informatie die kan wijzen op een verband met illegale transacties met verboden goederen, waaronder drugs.

RESTREINT UE

Voorts levert de coördinatie met andere bestuurlijke instanties, het directoraat-generaal voor belastingen (*Direction Générale des Impôts - DGI*) en de politie (voornamelijk in vergaderingen van de coördinatie- en opsporingseenheid voor maffiabestrijding (*Unité de Coordination et de Recherches Anti-Mafia - UCRAM*), onder gezag van de directeur-generaal van de nationale politie, inlichtingen op die van nut zijn voor de douane.

Gegevensbanken

De douane gebruikt talrijke gegevensbanken; de belangrijkste zijn:

Binnenlandse gegevensbanken

- FNAILS: de nationale gegevensbank met gegevens over personen die de drugswetgeving hebben overtreden; deze wordt bijgehouden door het *OCRTIS*
- FNID: de nationale geïnfomatiseerde documentaire gegevensbank

Europese en internationale gegevensbanken:

- communautaire gegevensbanken die toegankelijk zijn via SCENT (System of Customs Enforcement Network), een datacommunicatienetwerk dat de Commissie in nauwe samenwerking met de lidstaten heeft ontwikkeld voor het verzamelen, analyseren en verspreiden van gegevens binnen de Unie. Het wordt ook gebruikt voor het verzenden van berichten van het type telex ten behoeve van uiteenlopende doeleinden. Het verleent toegang tot gegevensbanken zoals COMEXT (Europese statistieken over buitenlandse handel) en het douane-informatiesysteem (DIS), een geïnfomatiseerd fraudebestrijdingssysteem dat in de vijftien lidstaten is ingevoerd om duidelijker richtsnoeren te verschaffen voor de douanewerkzaamheden en de controles doelgerichter te maken;
- MARINFO, een systeem voor de uitwisseling van informatie over drugsmokkel over zee en in containers. Het bevat operationele informatie uit douanebronnen en informatie die tijdens controles is verkregen en die van belang kan zijn voor de douaneautoriteiten;
- YACHTINFO, een gegevensbank voor de strijd tegen vormen van drugshandel waarbij gebruik wordt gemaakt van pleziervaartuigen en soortgelijke vaartuigen;
- LLOYD'S SEADATA, een commerciële gegevensbank met informatie over de zeescheepvaart in de gehele wereld, waarmee bewegingen van schepen kunnen worden getraceerd en onder toezicht kunnen worden gehouden;
- BALKAN INFO, een systeem om drugsvangsten te melden en erover geïnformeerd te worden en om meldingen van vermeende drugshandel langs de Balkanroute uit te wisselen;

RESTREINT UE

- CARGO INFO, een systeem voor de melding van per vliegtuig vervoerde drugs (meldingen van inbeslagnemingen en informatie over de modi operandi van drugskoeriers);
- CEN (Customs Enforcement Network), een systeem voor de uitwisseling van informatie en voor communicatie tussen de lidstaten van de WCO.

3.1.2.3. *Nationale missie voor de controle op chemische precursoren (MNCPC)*

Voor precursoren wordt gebruik gemaakt van de gegevensbank die wordt bijgehouden door de MNCPC, te weten SCOOP (systeem voor toezicht op de handel en de handelaren in precursoren) en van de gegevensbank SISIP (een internationaal computersysteem voor toezicht op precursoren), in het waarnemingscentrum voor precursoren van het directoraat voor inlichtingen en documentatie (DRD).

3.1.3. *Gegevensuitwisseling - binnenland*

Om te waarborgen dat gegevens worden uitgewisseld, wordt zowel op plaatselijk als op nationaal niveau een strategie van samenwerking tussen diensten gevolgd.

3.1.3.1. *Nationaal niveau - OCRTIS*

Alle wetshandhavingdiensten zijn verplicht drugsgelateerde informatie door te geven aan het OCRTIS; het OCRTIS moet op zijn beurt op de meest passende manier technische of strategische informatie toezenden aan alle betrokken diensten. Deze eenheid van de *Police Nationale* kan derhalve worden beschouwd als het uitwisselingspunt voor nationale gegevens over criminaliteit.

Meegedeeld werd dat het OCRTIS en het DNRED veelvuldig met elkaar in contact treden over grootschalige of internationale operaties ter opsporing van drugs.

De douane en de *gendarmerie* brengen het OCRTIS op de hoogte van alle stappen die hun diensten met betrekking tot drugszaken ondernemen; het OCRTIS verwerkt deze gegevens vervolgens in het nationale bestand van overtreeders van de drugswetgeving (*Fichier National des Auteurs d'Infractions à la Législation sur les Stupéfiants - FNAILS*).

RESTREINT UE

Tweemaal per jaar belegt de gerechtelijke politie in het kader van het "verbindingskantoor" een vergadering onder auspiciën van het *OCRTIS*; tijdens deze vergadering vindt overleg plaats tussen de hoofden van de drugsbrigades in de regionale gerechtelijke opsporingsdiensten (*SRPJ*).

De Franse autoriteiten hebben erop gewezen dat de ervaring op het terrein uitwijst dat deze diensten streven naar onderlinge complementariteit, door bij de organisatie van hun activiteiten met de taken en belangen van alle betrokken partijen rekening te houden.

3.1.3.2. *Plaatselijk niveau*

Op plaatselijk niveau vormen de contacten tussen diensten een platform voor dagelijkse gegevensuitwisseling; in diverse circulaires en instructies wordt regelmatig gewezen op het belang van deze contacten. Door de onderzoeken die het initieert fungeert het openbaar ministerie tevens als katalysator voor de gegevensuitwisseling tussen de wetshandhavingdiensten. Coördinatie-instrumenten zoals de departementale preventieraad en de departementale veiligheidsconferentie bieden ook mogelijkheden om de werkzaamheden van de diensten te harmoniseren.

De regionale actiegroepen (*GIRs*) kunnen hun deskundigheid inbrengen, voornamelijk via hun permanente menselijke hulpbronnen (politie, douane, gendarmerie, belasting) in plaatselijke situaties door het vergaren van informatie en door ervoor te zorgen dat deze informatie zo goed mogelijk wordt gebruikt.

3.1.3.3. *Interregionale samenwerking*

Voor twee regio's die bijzonder worden getroffen door de drugsstroom, namelijk *Nord/Pas-de-Calais* en het overzeese *Antilles Guyane*, geldt een speciale regeling van samenwerking tussen de drie wetshandhavingdiensten op interregionaal niveau. Deze samenwerking verloopt in het kader van een gecoördineerd optreden van de hoogste ambtenaren van de betrokken diensten, waaronder het openbaar ministerie.

RESTREINT UE

3.1.3.4. *Permanente Verbindingsbureaus (BLP)*

De twee permanente verbindingbureaus (*Bureaux de liaison permanents - BLP*), het ene in de Antillen en het andere in Rijsel, houden dossiers van individuele personen aan om de uitwisseling van operationele informatie tussen allen die betrokken zijn bij de strijd tegen de drugshandel in gebieden waar veel drugs omgaan, te verbeteren. Hun belangrijkste doelstelling is om dubbel werk in opsporingen te voorkomen door dossiers aan te leggen betreffende individuele personen die bij drugshandel betrokken zijn of zouden kunnen zijn, dat wil zeggen, personen naar wie een wets-handhavingsdienst op dat moment een onderzoek verricht.

3.1.3.5. *Gendarmerie Nationale*

De afdeling *STRJD* van de *gendarmerie* centraliseert justitiële informatie over misdaden en overtredingen en verricht onderzoek naar personen en voertuigen die door de eenheden van de *gendarmerie* zijn gemeld. Zij onderhoudt ook contacten met de *Police Nationale*, de douanediens en andere instanties, alsook met andere landen, via Interpol, Europol en Schengen. Zij is derhalve het zenuwcentrum van de inlichtingenactiviteit van de *gendarmerie*.

3.1.3.6. *Europolgegevensbanken*

De gespecialiseerde wetshandhavingseenheden kunnen ook de gegevensbanken van Europol raadplegen. Tot slot hebben de douane, de politie en de *gendarmerie* indirect toegang tot de gegevensbanken die worden beheerd en van gegevens worden voorzien door de eenheden die onder een van de bovengenoemde instanties vallen.

3.1.3.7. *Belastingdienst*

De belastingdienst krijgt informatie van de *Police Nationale*, waaronder lijsten van personen, vaartuigen of voertuigen die mogelijk drugs vervoeren, maar die in het strafrechtelijk onderzoek nog niet gelokaliseerd zijn.

RESTREINT UE

3.1.3.8. *Moelijkheden die zich hebben voorgedaan*

Afgaande op de antwoorden op de vragenlijst hebben zich bij de invoering van "gevoelige" gegevens door de onderzoeksinstanties geen problemen voorgedaan.

Naast de procedureregels, die bekend zijn bij de onderzoekers, zijn er geen juridische beperkingen voor de uitwisseling van gegevens en inlichtingen tussen gespecialiseerde wetshandhavingsinstanties.

3.1.4. *Gegevensuitwisseling - internationaal*

3.1.4.1. *Rechtsgrondslagen en gebruikte kanalen*

OCRTIS

Wegens zijn interministerieel karakter beschikt het *OCRTIS* over de structuur voor het verspreiden en het uitwisselen van inlichtingen met buitenlandse wetshandhavingsinstanties.

Centra voor politiële en douanesamenwerking

Voorts heeft de inwerkingtreding van de overeenkomsten voor grensoverschrijdende politiële samenwerking geleid tot de oprichting van politiële en douanesamenwerkingscentra (*PCCC's*). Sinds de opening van het eerste centrum in Offenburg (Duitsland) in maart 1999 zijn er op dit specifieke gebied aanmerkelijk meer gegevens uitgewisseld tussen Franse en Duitse onderzoekers dan voorheen.

Er zijn thans vijf *PCCC's*: Offenburg (binnenkort Kehl)/Duitsland, Doornik/België, Ventimiglia, Modena/Italië en Genève-Cointrin/Zwitserland. In de nabije toekomst zullen er zeven zijn wanneer twee gezamenlijke Frans-Spaanse politieposten (Le Perthus en Biriadou) een nieuwe bestemming als *PCCC* hebben gekregen.

Wederzijdse administratieve bijstand

Voorts kan de eenheid voor wederzijdse administratieve bijstand, uit hoofde van de met de buitenlandse partners ondertekende multilaterale of bilaterale overeenkomsten, alle onder een overeenkomst en onder de bevoegdheid van de douaneautoriteiten vallende gegevens verstrekken.

RESTREINT UE

Nationale missie voor de controle van chemische precursoren (MNCPC)

De *MNCPC* is de Franse instantie die bevoegd is voor het toezien op de handel en de vervaardiging en het gebruik van chemische producten, en zij is uit hoofde van artikel 12 van het Verdrag van Wenen van 1988 en de ter zake geldende uitvoeringsbepalingen van de EU verplicht gegevens uit te wisselen met de wetshandhavingsinstanties die in hun respectieve landen als bevoegde instanties optreden. Zij komt overeen met haar tegenhangers in alle andere landen, ongeacht of deze tegenhangers wetshandhavingsinstanties zijn of niet. Zij staat in verbinding met de INCB voor de uitwisseling van informatie over daadwerkelijke of mogelijke transacties.

3.1.4.2. Uitwisseling van zachte gegevens

Er zijn geen juridische beletselen voor de uitwisseling van "zachte" gegevens met buitenlandse instanties die vergelijkbare taken vervullen als de onder het interministeriële decreet van 1953 tot oprichting van *OCRTIS* vallende Franse instanties.

3.1.5. Inlichtingen - gebruik en gevolgen

Doordat het team slechts informatie heeft gekregen over specifieke punten, kon het geen conclusies trekken over de algemene invloed van inlichtingen voor het Franse wetshandhavingssysteem in zijn geheel. De algemene indruk was dat de afzonderlijke diensten de inlichtingenactiviteiten op een zeer professionele manier aanpakken, doch dat een meer consistente aanpak van de uitwisseling van inlichtingen tussen deze diensten van nut zou kunnen zijn.

3.2. Financiële inlichtingen

3.2.1. Eenheden

3.2.1.1. TRACFIN

De Franse financiële inlichtingeneenheid is *TRACFIN* (*Traitement du Renseignement et Action contre les Circuits Financiers Clandestins*). Het betreft een eenheid van het administratieve type die onder de bevoegdheid van het ministerie van Economie, Financiën en Industrie valt. Zij werd opgericht in 1990 voor de uitvoering van de taken die haar uit hoofde van de invoering van de anti-witwaswetgeving waren toebedeeld.

RESTREINT UE

TRACFIN is een forum voor de uitwisseling van gegevens over witwaspraktijken tussen de particuliere sector en de wetshandhavingdiensten; het treedt ook op als excellentiecentrum voor antiwitwasmaatregelen.

Het personeel van *TRACFIN* verwerkt niet alleen meldingen van verdachte transacties (*suspicious transaction reports - STR's*), maar besteedt ook veel tijd aan voorlichting aan beroepsmensen en aan feedback over gemelde verdachte transacties. Eind 2000 had *TRACFIN* 19 bilaterale samenwerkingsovereenkomsten gesloten met vergelijkbare eenheden elders in de wereld; voorts is *TRACFIN* lid van de EGMONT-groep en van de Financiële Actiegroep Witwassen van Geld (FATF).

Ingevolge een wijziging van de wetgeving in mei 2001, heeft *TRACFIN* extra middelen ter beschikking gekregen om zijn taken te verrichten: de rechtbanken zijn verplicht *TRACFIN* op de hoogte te stellen van het gevolg dat aan de melding van de verdachte transacties is gegeven; voorts kunnen alle Franse ambtenaren nu rechtstreeks inlichtingen toezenden aan *TRACFIN*.

TRACFIN beschikt over een 36-tal personeelsleden, die gedetacheerd zijn vanuit de verschillende financiële diensten. Daarvan zijn er 20 onderzoeker of analist.

3.2.1.2. Politie

Elke officier van gerechtelijke politie kan tijdens een onderzoek de financiële aspecten van een drugszaak aan een nader onderzoek onderwerpen.

Deze aspecten worden gewoonlijk behandeld door de CID-officieren van de economische en financiële secties, waarvan er in de *Police Nationale* ongeveer 300 bestaan. Deze gespecialiseerde financiële onderzoekers hebben gewoonlijk een hogere opleiding van 2 tot 6 jaar gevolgd en werken hun gespecialiseerde kennis permanent bij. Met het oog op een mogelijke confiscatie van activa kan in een zeer vroeg stadium van het drugsonderzoek een beroep worden gedaan op hen.

RESTREINT UE

3.2.1.3. *Gendarmerie Nationale*

De *Gendarmerie Nationale* heeft een krachtige strijd aangeboden met de financiële criminaliteit. Haar aanpak is gebaseerd op een flexibel scala van taken en verantwoordelijkheden, van plaatselijk tot nationaal niveau. Zo hebben de onderzoekers van de opsporingseenheid een speciale opleiding gekregen op het gebied van de economische en financiële criminaliteit. Wat onderzoekscentra betreft: er zijn teams voor het opsporen van financiële criminaliteit opgericht in de buurt van de financiële centra van Parijs, Marseille, Rijsel, Bastia, Lyon, Bordeaux en Orléans. Wat de *STRJD* betreft: er is een groep economische en financiële criminaliteit die verantwoordelijk is voor de bijstand aan de eenheden door middel van operationele methoden en alarmmeldingen. Om te waarborgen dat de gegevensstroom in stand blijft is er personeel van de gendarmerie gedetacheerd bij de Centrale Afdeling Corruptiebestrijding (*SCPC*), het *OCRGDF* en de Internationale Missie voor door de overheid gevoerde strafrechtelijke onderzoeken (*MIEP*). Tenslotte ziet de afdeling gerechtelijke opsporingen van de *DGGN* toe op de financiële criminaliteit, waarbij zij in nauw contact staat met de diverse nationale en internationale instanties/afdelingen en werkgroepen (*FATF*, *TRACFIN*, *COB*, *OLAF*, *SCPC*, *DNRED*, Europol, *OCRGDF* en de *MIEP*).

3.2.1.4. *Douane*

De Franse douane beschikt niet over eenheden die gespecialiseerd zijn in drugsgelateerde financiële onderzoeken. Het *DNRED* heeft evenwel een eenheid van gespecialiseerde onderzoekers die alle soorten financiële onderzoeken verrichten, ongeacht het delict dat aan de basis ervan ligt. Voorts beschikt elke plaatselijke *DNRED*-afdeling over een onderzoeker die ter zake gespecialiseerd is. Er zijn in totaal ongeveer 25 onderzoekers met een specialisatie op dit gebied. Allen zijn academisch gevormd; voorts hebben sommigen onder hen ervaring in de banksector. Er worden regelmatig opleidingscursussen georganiseerd in samenwerking met *TRACFIN*, de Bankcommissie, Europol, etc. De financiële centra hebben gespecialiseerde assistenten die door de douane ter beschikking zijn gesteld.

RESTREINT UE

4. BIJZONDERE ONDERZOEKSTECHNIEKEN

4.1. Wet- en regelgeving en procedures

De bijzondere onderzoekstechnieken vallen onder het procesrecht.

De Franse nationale commissie voor informatica en de vrijheden (*CNIL - Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés*) bepaalt tot op grote hoogte volgens welke regels gegevens kunnen worden uitgewisseld, ook in het kader van de wetshandhaving.

4.2. Financiële onderzoeken

De ontneming van illegaal verworven activa is een belangrijk onderdeel van het Franse beleid op het gebied van de bestrijding van de drugshandel door middel van de strafwetgeving. Het houdt in dat de magistraten vaker het initiatief nemen om de opbrengsten van drugshandel op te sporen, te identificeren, in beslag te nemen en te confisqueren.

In de jaren '90 heeft de Franse Republiek wetgeving voor de bestrijding van de financiële aspecten van criminaliteit, met name de drugscriminaliteit, ingevoerd en deze veelvuldig bijgewerkt.

4.2.1. *Wet- en regelgeving en procedures*

4.2.1.1. *Voor de bestrijding van de financiële criminaliteit aangewende wetgeving*

Noch de Franse strafwet noch het Franse wetboek van strafvordering kennen het begrip "financiële onderzoeken" als zodanig. De financiële aspecten van een delict worden behandeld als overtredingen van economische of financiële aard, die niet onder enige specifieke regel van de strafprocedure vallen.

De laatste 10 jaar heeft Frankrijk een aantal wetten aangenomen om te kunnen beschikken over een degelijk wetgevend kader voor de bestrijding van het witwassen van geld:

- Wet van 31 december 1987, waarin het "witwassen van geldsommen uit drugshandel" als delict wordt aangemerkt;
- Wet van 12 juli 1990 inzake de deelneming van financiële instellingen aan de strijd tegen witwassen van geld (gewijzigd bij de wet van 29 januari 1993 inzake corruptiepreventie en transparantie in het zakenleven en openbare procedures);

RESTREINT UE

- Wet van 13 mei 1996 inzake de bestrijding van witwaspraktijken en drugshandel en inzake internationale samenwerking op het gebied van de inbeslagneming en de confiscatie van de opbrengsten van misdrijven;
- Wet van 2 juli 1998 houdende diverse economische en financiële bepalingen;
- Wet van 15 mei 2001 houdende aanvullende economische regelingen;
- Wet op de dagelijkse veiligheid van 15 november 2001.

4.2.1.2. *Economische en financiële ondersteuningseenheden*

De wet van 1998 biedt de rechtbanken ruimere mogelijkheden om de economische en financiële criminaliteit succesvoller te bestrijden. Bij deze wet zijn economische en financiële ondersteuningseenheden opgericht, waarin de personele en materiële middelen waarop de rechtbanken een beroep kunnen doen samengebracht zijn.

Er zijn ambten voor "gespecialiseerde assistenten" gecreëerd zodat de parketmagistraten en onderzoeksrechters een beroep kunnen doen op de diensten van een team van gespecialiseerde ambtenaren (personeelsleden van de nationale bank van Frankrijk, belastinginspecteurs, ambtenaren van douane en accijnzen en van de afdelingen mededinging, consumentenzaken en fraudebestrijding) wanneer zij zich bezig moeten houden met zeer technische en ingewikkelde onderwerpen. Deze gespecialiseerde personeelsleden zullen ter beschikking worden gesteld door het ministerie van Economische Zaken, Financiën en Industrie.

Zo ook biedt artikel 83-1 van het Wetboek van strafvordering met betrekking tot drugshandel die gepaard gaat met complexe witwaspraktijken een onderzoeksrechter-generalist de mogelijkheid zich te laten begeleiden door een onderzoeksrechter die gespecialiseerd is in economische en financiële aangelegenheden, zodat tijdens het onderzoek van de zaak een beroep kan worden gedaan op de expertise en de middelen van de economische en financiële ondersteuningseenheid.

RESTREINT UE

4.2.1.3. *Antiwitwasbepalingen en straffen*

Het witwassen van geld en de financiële aspecten van delicten die gewoonlijk in verband worden gebracht met de georganiseerde criminaliteit in al zijn aspecten, zijn strafbaar.

Het algemene delict "witwassen van geld" ¹ kan worden bestraft met een gevangenisstraf van 5 jaar en een geldboete van € 375.000 (indien er verzwarende omstandigheden zijn - bij recidive, bendevoering of wanneer het delict in het kader van een beroepsactiviteit is gepleegd - wordt de straf verhoogd tot een gevangenisstraf van 10 jaar en een geldboete van € 750.000). Wanneer de misdaad of de overtreding die aanleiding was tot het witwassen van geld strafbaar is met een langere gevangenisstraf dan die van de artikelen 324-1 of 324-2 van het Strafwetboek, kan het witwassen bovendien worden bestraft met de straffen waartoe dat hoofdmisdrijf aanleiding zou hebben gegeven.

Het specifieke delict "witwassen van geld uit drugshandel" (artikel 222-38) kan worden bestraft met een gevangenisstraf van 10 jaar en een geldboete van € 750.000.

Het misdrijf dat aangeduid wordt met de benaming "drugsproxenetisme" (leven van de opbrengsten van drugscriminaliteit - artikel 222-39-1 van het Strafwetboek), en dat wordt gedefinieerd als "het niet in staat zijn om inkomsten aan te tonen die in verhouding staan tot de levensstijl, terwijl de betrokkene regelmatig contact heeft met een of meer personen die zich inlaten met [drugshandel of drugsgebruik]" kan worden bestraft met een gevangenisstraf van 5 jaar en een geldboete van € 75.000.

Uit hoofde van artikel 415 van het Douanewetboek kunnen de personen die een financiële transactie tussen Frankrijk en een ander land hebben uitgevoerd of hebben pogen uit te voeren, waarmee geld gemoeid is waarvan hun bekend was dat het direct of indirect afkomstig was van een door het Douanewetboek strafbaar gesteld delict of van een inbreuk op de drugswetgeving, worden gestraft met een gevangenisstraf van 2 tot 10 jaar, confiscatie van de betrokken geldsommen of van daarmee overeenstemmende geldsommen wanneer het niet mogelijk was de confiscatie te bevelen, alsmede met een geldboete van één tot vijf maal de geldsom die met het delict of de poging tot delict gemoeid was.

¹ (Artikel 324-1 van het Strafwetboek - wet van 13 mei 1996).

RESTREINT UE

Voorts kan het nalaten om de overdracht van geldsommen van € 7600 of meer naar of vanuit een ander land te melden, worden bestraft met de inbeslagneming van de niet-gemelde geldsommen en een geldboete van minimaal een kwart en maximaal het volledige bedrag van de transactie.

4.2.1.4. Wetgeving inzake inbeslagneming en confiscatie

Met betrekking tot het witwassen van geld uit drugsdelicten ¹ maakt het Strafwetboek ², wanneer de betrokkene veroordeeld is ³, de confiscatie mogelijk van alle eigendommen van de dader of van een gedeelte daarvan, ongeacht of deze verband houden met het delict.

Om departementen die een rol spelen bij de drugsbestrijding in staat te stellen hun activiteiten op te voeren, vooral dankzij een specifieke financiële steun, is bij decreet 95-322 van 17 maart 1995 een fonds opgericht voor het innen van de opbrengsten van de verkoop van goederen die geconfisqueerd zijn bij strafvervolgung wegens inbreuk op de drugswet.

De aan het fonds gestorte inkomsten maken deel uit van de begroting van het ministerie van Sociale Zaken, dat samen met de ministeries van Begroting en Volksgezondheid verantwoordelijk is voor de uitvoering ervan en worden beheerd door de *MILDT*.

De mogelijkheid om activa te confisqueren is bij Wet nr. 2001-420 van 15 mei 2001 houdende aanvullende economische regelingen ⁴ recentelijk uitgebreid, zodat ook het algemene delict "witwassen van geld" er thans onder valt ⁵. Om een juiste toepassing van deze bepaling te garanderen, staat het Wetboek van strafvordering ⁶ toe dat bewaringsmaatregelen worden genomen zodra het formele gerechtelijk onderzoek begint, om aldus de zekerheid te hebben dat de boetes waartoe de dader zal worden veroordeeld, zullen worden betaald en alle uit hoofde van het Strafwetboek ⁷ geconfisqueerde geldsommen zullen worden ingehouden.

¹ Artikelen 222-34 tot en met 222-37 van het Strafwetboek.

² Artikel 222-49 van het Strafwetboek.

³ Uit hoofde van de artikelen 222-34, 222-35, 222-36 en 222-38 van het Strafwetboek.

⁴ Artikel 47.

⁵ Artikel 324-1 van het Strafwetboek.

⁶ Artikel 706-30 van het Wetboek van strafvordering.

⁷ Artikel 222-49, lid 2.

RESTREINT UE

Deze bepaling, die voorheen alleen gold voor personen die de drugsdelicten hadden gepleegd, geldt inmiddels ook voor personen tegen wie een onderzoek loopt wegens het witwassen van geld uit ongeacht welke misdaad of misdrijf.¹

Doordat de opbrengsten van drugshandel dikwijls in het buitenland verborgen worden gehouden en de liberalisering van de kapitaalbewegingen ter zake ruime mogelijkheden biedt, moeten onderzoeken vaak in het buitenland en in nauwe samenwerking met buitenlandse gerechtelijke instanties plaatsvinden.

Te dien einde zijn een aantal juridische instrumenten opgenomen in het Franse materiële recht:

- de wet van 14 november 1990 tot aanpassing van de Franse wetgeving aan de bepalingen van artikel 5 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 20 december 1998 tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen;
- de wet van 13 mei 1996 houdende aanpassing van de Franse wetgeving aan hoofdstuk III van het Verdrag van de Raad van Europa van 8 november 1990 inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven;
- het Europees Verdrag van 20 april 1959 aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken.

4.2.2. *Bij de financiële onderzoeken betrokken diensten*

Zoals reeds is vermeld, verrichten alle wetshandhavingsdiensten financiële onderzoeken.

4.2.3. *Praktische ervaring*

De Franse wetshandhavingsdiensten deelden mee dat financiële onderzoeken veel informatie van allerlei soort opleveren, zoals een raming van de in het land binnengebrachte hoeveelheid drugs op basis van de saldi van de in beslag genomen rekeningen; voorts blijkt dat door het combineren van dit type onderzoek met een conventioneel gerechtelijk onderzoek dikwijls de structuur en de werkmethodes van een criminele organisatie blootgelegd kunnen worden.

¹ (Artikel 324-1 van het Strafwetboek) ingevoerd bij Wet nr. 2001-420 van 15 juni 2001 houdende aanvullende economische regelingen.

RESTREINT UE

Uit de antwoorden op de vragenlijst bleek dat douaneonderzoeken tot dusver geleid hebben tot ongeveer 30 veroordelingen wegens witwassen van geld, meestal bij verstek omdat de daders niet konden worden gearresteerd.

Er werd medegedeeld dat de douane in 2000 ongeveer veertig zaken heeft behandeld in verband met inbeslagneming van kapitaal uit drugshandel, voor een bedrag van meer dan 58 miljoen FF ¹. Dat was mogelijk omdat de betrokkenen contant geld het land hadden binnen- of buitengebracht zonder het bij de douane aan te geven, en daarmee de Franse wet hadden overtreden; in dergelijke gevallen worden de activa altijd in beslag genomen.

Het aantonen van het bestaan van verbanden tussen transporten van contant geld en drugshandel, enerzijds, en de criminele bedoelingen van de dader, anderzijds, werd beschouwd als een probleem dat leidt tot een beperking van het aantal vervolgingen wegens witwassen van geld en derhalve van het aantal veroordelingen.

Volgens de Franse wetshandhavingdiensten bemoeilijken de volgende cruciale factoren de onderzoeken naar witwasoperaties:

- de organisaties van drugshandelaars bestaan dikwijls uit sterk van elkaar afgescheiden onderdelen, waarmee het zakelijke aspect en het financiële aspect van elkaar gescheiden worden gehouden; derhalve opent een drugsvangst niet altijd een financieel spoor;
- de inbeslagnemingen en arrestaties treffen zelden de personen die de operaties opzetten en financieren; wanneer deze personen worden gearresteerd, hebben zij er meestal reeds voor gezorgd dat zij insolvent zijn;
- het basisdelict is dikwijls zeer moeilijk te bewijzen, met name wanneer het in het buitenland is gepleegd;
- de gelden van criminele oorsprong hebben dikwijls diverse stadia van het witwasproces doorlopen voordat zij in Frankrijk worden geïnvesteerd, waardoor zij moeilijker kunnen worden opgespoord.

¹ Ongeveer 13 miljoen euro.

RESTREINT UE

Naast deze belemmeringen, die verband houden met het verschijnsel zelf, maken de Franse autoriteiten voorts melding van tekortkomingen van organisationele aard, waaronder tekortkomingen op het gebied van de internationale samenwerking, zowel in het kader van de politieke als van de justitiële samenwerking bestaan er kennelijk ernstige belemmeringen voor de afronding van vele lopende onderzoeken. Blijkbaar heeft dit grote problemen opgeleverd voor onderzoekers, met name wanneer zulke samenwerking noodzakelijk was voor de arrestatie van het brein achter de drugs-handel waaruit de witgewassen gelden waren voortgekomen.

4.2.4. *Uitwisseling van belastinggegevens*

De Franse belastingdiensten kunnen met de betrokken wetshandhavinginstanties belastinggegevens uitwisselen ter uitvoering van rogatoire commissies ¹ in opdracht van een onderzoeksrechter. Voorts zijn ongeveer 50 personeelsleden van de belastingdiensten gedetacheerd bij de wetshandhavingseenheden die verantwoordelijk zijn voor de strijd tegen witwaspraktijken, met name het *OCRGDF*; de uitwisseling van informatie tussen de politie en de belastingdiensten wordt daardoor vergemakkelijkt.

De belastingdienst brengt het betrokken parket op de hoogte van alle informatie die hem is gemeld en die van belang kan zijn voor een gerechtelijk onderzoek.

De uitwisseling van informatie tussen de belastingdienst en de douane-instanties is niet aan bijkomende juridische goedkeuring onderworpen; deze diensten kunnen op eigen initiatief informatie uitwisselen, en hun informatieverzoeken dienen te worden beantwoord ².

Volgens de bestaande procedure voor gegevensuitwisseling treedt het directoraat van de belastingdienst op plaatselijk niveau gewoonlijk in contact met het directoraat van de regionale douanedienst. Daartoe moet elk directoraat een contactpunt aanwijzen.

Betreft het een gezamenlijk onderzoek, dan wordt voor de uit te wisselen gegevens een traject vastgesteld waarbinnen de gegevens in spoedgevallen rechtstreeks van de ene plaatselijke eenheid naar de andere worden verzonden. In beide gevallen geschiedt de toezending van informatie door middel van één enkel transmissiebericht (*BTI*). Met het *BTI* kunnen ook gegevens worden teruggezonden naar de afdeling die ze heeft toegezonden.

¹ De deskundigen werd na het bezoek verteld dat sinds de aanneming van artikel 5 van het Interne veiligheidsrichtsnoer en Planningwet 2002-1094 van 29 augustus 2002, informatie-uitwisselingen met wetshandhavinginstanties verder kunnen gaan dan rogatoire commissies.

² Artikelen L81 en L83 van het Wetboek fiscale procedure en artikel 65 van het Douanewetboek.

RESTREINT UE

In het kader van onderzoek naar misdrijven die vallen onder artikel 222-38 (witwassen van drugs-geld) en 222-39-1 (het niet veantwoorden van geldmiddelen) van het Strafwetboek, mogen de belastingsautoriteiten op verzoek van het OM belastingzaken onderzoeken.

4.3. Gecontroleerde afleveringen

4.3.1. *Rechtsgrondslagen, reglementering, voorschriften*

4.3.1.1. *Wetgeving*

Gesurveilleerde gecontroleerde afleveringen vallen onder het Franse strafwetboek, het wetboek strafvordering en het Douanewetboek. Zij zijn van toepassing op producten die gerangschikt zijn als drugs of opbrengsten van het plegen van feiten bedoeld in artikel 222-34 tot en met 222-38 van het Strafwetboek, op chemische precursoren en alle producten die worden gebruikt bij de productie ervan en op materiaal dat bij de productie wordt gebruikt.

4.3.1.2. *Gesurveilleerde afleveringen versus gecontroleerde afleveringen*

In de Franse wet wordt een onderscheid gemaakt tussen gesurveilleerde en gecontroleerde afleveringen.

In het geval van gesurveilleerde afleveringen spelen Franse wetshandhavers een passieve rol en kunnen zij vergezeld worden door buitenlandse waarnemers tijdens het surveilleren van de doorvoer over Frans grondgebied van stoffen of de opbrengsten van de verkoop ervan, een en ander volgens het Franse strafwetboek. Zij worden gecontroleerd en gecoördineerd door de gerechtelijke autoriteit die de verbinding vormt met de centrale afdelingen van de criminele politie en het DNRED. Gesurveilleerde afleveringen moeten van tevoren worden aangemeld bij het plaatselijk parket.

In het geval van gecontroleerde afleveringen spelen Franse wetshandhavers een actieve rol als drugdealers of -kopers, of infiltreren zij als Franse infiltranten een drugsnetwerk.

RESTREINT UE

"Koop-" of "infiltratieoperaties voldoen aan de criteria die voor de genoemde maatregelen, binnen zekere beperkingen, worden gesteld door het Franse wetboek van strafvordering: functionarissen mogen narcotica, precursoren of bij de vervaardiging ervan gebruikte stoffen aankopen, onder zich houden, vervoeren of afleveren. Zij mogen ook wettelijke middelen, transport-, opslag-, bewarings- of communicatiemiddelen ter beschikking stellen van de geïnfiltreerde netwerken.

Dergelijke operaties moeten van tevoren worden aangemeld bij *OCTRIS* of *DNRED* en tevens is de voorafgaande toestemming van het OM of de onderzoeksrechter vereist. De onderscheiden instanties moeten er tevens voor zorgen dat alle betrokken diensten op de hoogte worden gesteld.

Gecontroleerde afleveringen worden strikt omschreven door de wetgever en het Hoogste hof van beroep. Bij vervoer over Frans grondgebied kunnen vervangende producten worden gebruikt die er als drugs uitzien.

4.3.1.3. *Infiltratie van netwerken van drugshandelaars*

Op grond van de Franse wetgeving kunnen netwerken van drugshandelaars door politie en douane-functionarissen geïnfiltrerd worden onder strikt toezicht van een magistraat.

Hoewel Franse undercoveragenten een drugsnetwerk op verzoek van een andere staat zouden kunnen infiltreren, laten de huidige bepalingen van het Wetboek Strafvordering niet toe dat aan een buitenlandse agent toestemming wordt gegeven een dergelijk onderzoek op Frans grondgebied uit te voeren.

4.3.2. *Beschikbaarheid*

De instanties die verantwoordelijk zijn voor het verlenen van toestemming om een gecontroleerde aflevering te verrichten en de diensten die belast zijn met de uitvoering ervan zijn in staat 24 uur per dag te reageren op verzoeken uit het buitenland.

De voorbereidingstijd die de verschillende instanties nodig hebben voor een dergelijke operatie kan in de praktijk uiteenlopen van enkele uren tot 48 uur, afhankelijk van de omstandigheden en de afstand.

RESTREINT UE

In dit verband zij opgemerkt dat de Franse wetgeving aangaande "gecontroleerde afleveringen" (zie boven) de gerechtelijke instanties geen tijdslimiet oplegt, noch voor het onderzoek van het verzoek om toestemming, noch voor de toekenning ervan.

4.3.3. *Operationele ervaring*

4.3.3.1. *Coördinatie van gecontroleerde afleveringen*

Volgens de ingekomen antwoorden gaat de voorkeur van de Franse politie uit naar het bilaterale samenwerkingsnetwerk van Franse en buitenlandse verbindingfunctionarissen, omdat dit het meest efficiënte kanaal is. De buitenlandse verbindingfunctionaris wordt op de hoogte gesteld van alle bijzonderheden van de zaak, hij organiseert directe operationele contacten met de onderzoekers in zijn land en maakt eventueel deel uit van het Franse team op het terrein.

Wanneer een derde land om een gecontroleerde aflevering via Europol verzoekt, kan het multilaterale samenwerkingskanaal via Europol op dezelfde manier door de Franse politie worden gebruikt.

De douane maakt gebruik van het internationale systeem van wederzijdse administratieve bijstand en van haar netwerk van douaneattachés.

4.3.3.2. *Problemen*

De Franse autoriteiten meldden dat zich in de samenwerking met andere lidstaten op het gebied van gecontroleerde afleveringen geen bijzondere problemen hebben voorgedaan.

4.4. **Gecontroleerde afleveringen van geld**

Het Franse systeem voorziet in gecontroleerde afleveringen van geldsommen die de opbrengst zijn van drugsdelicten. De procedures voor toestemming en uitvoering zijn dezelfde als in het geval van gecontroleerde afleveringen van drugs.

4.5. **Grensoverschrijdende drugstransacties**

Het tijdens een gecontroleerde aflevering geheel of ten dele vervangen van drugs door een onschadelijke stof is in Frankrijk toegestaan.

RESTREINT UE

5. COÖRDINATIE EN SAMENWERKING

5.1. Coördinatie op nationaal niveau

5.1.1. *Uitwisseling van gegevens tussen de wetshandhavingsdiensten*

Zoals reeds is opgemerkt in punt 2.3.1. is het Centraal Bureau voor de Bestrijding van Drugshandel (*OCRTIS*) als nationale instantie verantwoordelijk voor de centralisatie en coördinatie van de strijd tegen de drugshandel.

Er bestaan geen formele werkrelaties tussen de *Police Nationale*, de *Gendarmerie Nationale* en de gespecialiseerde douane-eenheden. In hun antwoorden op de vragenlijst hebben de Franse autoriteiten de mechanismen voor uitwisseling van gegevens tussen de gespecialiseerde wetshandhavingsdiensten omschreven als een informeel mechanisme, waarmee de grootst mogelijke efficiëntie wordt beoogd. Op procedureel niveau worden de verantwoordelijke eenheden aangewezen door magistraten, die elke vorm van overlapping pogen te voorkomen.

Het algemene uitgangspunt in Frankrijk is, dat er een duidelijk gedefinieerde scheiding van taken en verantwoordelijkheden in de strijd tegen drugshandel wordt gewaarborgd door het feit dat de *Police Nationale* en de *Gendarmerie Nationale* delicten uit hoofde van het strafwetboek opsporen en onderzoeken, terwijl de douane dit doet uit hoofde van het douanewetboek.

In twee regio's die bijzonder gevoelig zijn voor drugshandel (het noorden van Frankrijk en de Franse Antillen) bestaan evenwel permanente verbindingsbureaus (*BLP*), waarbinnen de politie, de douane en de *Gendarmerie Nationale* een geïnstitutionaliseerde werkrelatie onderhouden onder verantwoordelijkheid van een parketmagistraat.

In een aantal Franse departementen zijn zogeheten "lijsten van doelen" ingevoerd. Deze zijn opgesteld op basis van de input van de drie wetshandhavingsdiensten en bieden deze de mogelijkheid hun lopende onderzoeken te coördineren.

De deskundigen kregen te horen dat het *DGDDI* een verbindingfunctionaris heeft gedetacheerd bij het *DGPN* (Nationaal politiekorps) en het *OCRTIS* ten behoeve van de samenwerking bij de bestrijding van drugs.

RESTREINT UE

5.1.2. *Multidisciplinaire teams*

Frankrijk beschikt niet over permanente geïntegreerde multidisciplinaire teams voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit ¹. Indien nodig worden er echter wél gemengde teams opgezet die bestaan uit personeelsleden van de politie of de gendarmerie alsmede douanefunctionarissen.

Deze teams worden opgezet a) op initiatief van de opsporingsdiensten, of b) op initiatief van een magistraat ². In het tweede geval kunnen de parketmagistraten of de onderzoeksrechter tijdelijke eenheden in het leven roepen, de zogeheten gezamenlijke teams, bestaande uit douanefunctionarissen die taken van gerechtelijke opsporing verrichten en detectives (leden van de gendarmerie en politiefunctionarissen), ten behoeve van het verrichten van onderzoeken, met name op drugsgebied.

5.1.3. *Gezamenlijke operaties*

Voor diverse operaties is de medewerking van verschillende wetshandhavingdiensten nodig: tot operaties op het gebied van gecontroleerde aflevering en multinationale operaties ter bestrijding van "drugstoerisme" wordt gezamenlijk besloten door de politie, de douane en de gendarmerie, die deze ook gezamenlijk uitvoeren.

Voorts wordt de douane regelmatig verzocht controles te verrichten aan de grenzen of elders op het nationale grondgebied, in het kader van politieke onderzoeken en ten behoeve van een specifiek lopend onderzoek.

¹ De deskundigen werd na het bezoek verteld dat bij een interministeriële circulaire van 22 mei 2002 regionale interventiegroepen zijn opgericht (*GIR's*), multidisciplinaire geïntegreerde teams, die op permanente basis optreden. De *GIR's* kunnen iedere vorm van misdaad bestrijden en gebruiken daarbij het gehele scala aan wetgevings- en regelgevingsmiddelen op crimineel gebied, maar ook op fiscaal gebied, op douanegebied en op bestuurlijk terrein. Deze structuren zijn niet specifiek bestemd voor de bestrijding van de drugshandel aangezien hun taak bestaat in het bestrijden van alle soorten criminaliteit waarvoor interministeriële bevoegdheden nodig zijn, maar een van hun prioritaire actiegebieden is het ontmantelen van plaatselijke of regionale drugsbevoorradersnetwerken. De *GIR's* worden ingezet bij een gezamenlijk besluit van de prefect van het departement en de parketmagistraten, van wie zij nauwkeurig omschreven taken krijgen die vervolgens worden geëvalueerd. De *GIR's* zijn geen nieuwe categorie dienst, maar zijn veeleer een instrument voor plaatselijke diensten die juridische procedures afhandelen.

² Uit hoofde van artikel 28-1 van het Wetboek van strafvordering kan bepaalde douanefunctionarissen worden toegestaan gerechtelijke onderzoeken te verrichten op basis van een vordering van een parketmagistraat of een rogatoire commissie van een onderzoeksrechter.

RESTREINT UE

Verder bestaan op het gebied van de technische samenwerking contacten tussen diverse douanediensten en de nationale politie, zoals blijkt uit het samenwerkingsverband dat is opgezet tussen de afdeling onderzoeken van het *DNRED* en het centrum voor operationele technische bijstand van het *DCPJ (SCOAT)*.

Omdat zij gezamenlijke actieterreinen hebben, met name op het gebied van de openbare veiligheid werkt de douane ook regelmatig samen met de *Gendarmerie Nationale*. Deze samenwerking behelst regelmatige bijeenkomsten op alle niveaus, zowel op beleids- als op operationeel niveau. De douane werkt met name nauw samen met de *Gendarmerie Nationale* en de politie binnen het *BLP*, tijdens gezamenlijke operaties, gezamenlijke verkeerscontroles en interventies tijdens rave parties.

5.2. Internationale samenwerking

5.2.1. Bilaterale en multilaterale overeenkomsten

5.2.1.1. Politie

Naast de bilaterale en multilaterale overeenkomsten inzake politie samenwerking in het algemeen, heeft Frankrijk specifieke overeenkomsten die betrekking hebben op drugshandel of die uitdrukkelijk beide terreinen omvatten, gesloten met de volgende lidstaten van de Europese Unie:

- België, Italië, Nederland, Portugal, Spanje en Zweden;

Landen buiten de EU:

- Albanië, Azerbeidzjan, Canada, Tsjechië, Georgië, Hongarije, Malta, Marokko, Polen, Qatar, Roemenië, Rusland, Tunesië, Oekraïne, de Verenigde Staten van Amerika en Venezuela.

RESTREINT UE

5.2.1.2. *Douane*

De Franse douane voert sedert lang een actief beleid op het gebied van de onderhandelingen over overeenkomsten betreffende wederzijdse administratieve bijstand. De eerste bilaterale overeenkomst inzake wederzijdse administratieve bijstand is in 1936 gesloten met de Verenigde Staten van Amerika. Momenteel zijn er een dertigtal bilaterale overeenkomsten inzake wederzijdse administratieve bijstand van kracht.

Deze intergouvernementele overeenkomsten hebben niet alleen tot doel de uitwisseling van gegevens te bevorderen (zoals met name bepaald is in artikel 9 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 1988), maar ook om douanemisdrijven te voorkomen, op te sporen, te constateren en te bestraffen; deze overeenkomsten verschaffen de rechtsgrondslag voor de bilaterale wederzijdse bijstand.

Informatie-uitwisseling in samenhang met de bestrijding van de drugshandel vindt plaats op basis van bilaterale internationale wederzijdse administratieve bijstandsovereenkomsten, de Overeenkomst van Napels van 1967, de Overeenkomst van 18 december 1997 (Napels II) en artikel 65-6 van het Douanewetboek.

De operationele uitvoering van de administratieve bijstand valt onder de bevoegdheid van het *DNRED* en in het bijzonder van de gespecialiseerde eenheid voor internationale wederzijdse bijstand van het *DRD*.

Met het centraliseren van de verzoeken om inlichtingen binnen één enkele eenheid wordt beoogd overbodige verzoeken te weren en te zorgen dat de meest geschikte partners op het juiste tijdstip worden benaderd. Omdat de eenheid gespecialiseerd is in de behandeling van inlichtingen in betrekkingen met andere landen en zij vertrouwd is met buitenlandse contactpersonen, worden de verzoeken onmiddellijk gericht tot degenen die deze het best kunnen beantwoorden.

5.2.1.3. *Centra voor politieke en douanesamenwerking*

Met de opening van de eerste centra voor politieke en douanesamenwerking met de buurlanden tenslotte wordt mede uitvoering gegeven aan artikel 9 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 1988.

RESTREINT UE

5.2.2. *Gezamenlijke teams*

Momenteel worden bilaterale besprekingen gevoerd met het oog op de oprichting van gezamenlijke Frans-Nederlandse teams. De douane heeft evenwel niet specifiek onderhandeld over een overeenkomst over gezamenlijke teams alleen. De bilaterale overeenkomsten inzake wederzijdse administratieve bijstand in douaneaangelegenheden bevatten evenwel stelselmatig bepalingen die een buitenlandse douanefunctionaris de mogelijkheid bieden als waarnemer deel te nemen aan onderzoeken die in de aangezochte staat worden verricht.

In het kader van de EU-douanesamenwerking voorziet de Overeenkomst van Napels II, die momenteel geratificeerd wordt, meer in detail in de oprichting van gezamenlijke teams.

5.3. **Gebruikte informatiekanalen**

5.3.1. *Politie*

Voor de internationale uitwisseling van gegevens geeft de nationale politie voorrang aan het ICPO-Interpolkanaal, dat bewijsmateriaal mag voorleggen aan de Franse rechterlijke instanties. Voor de inlichtingen die door de politie moeten worden geverifieerd, wordt ook gebruik gemaakt van het netwerk van verbindingsfunctionarissen van de nationale politie, zodat de operationele uitwisseling van gegevens kan worden verbeterd.

De gespecialiseerde eenheden van de *Gendarmerie Nationale* maken gebruik van alle kanalen voor de uitwisseling van gegevens, zonder voorkeur voor één welbepaald kanaal.

5.3.2. *Douane*

Algemeen gesproken wordt voorrang gegeven aan de bilaterale samenwerking, omdat de internationale overeenkomsten inzake wederzijdse administratieve bijstand bilaterale overeenkomsten zijn en er een netwerk van douaneattachés beschikbaar is. Inlichtingen over drugs worden ofwel rechtstreeks met de betrokken landen, ofwel via de in deze landen gestationeerde douaneattachés of de voor het betrokken geografisch gebied verantwoordelijke douaneattachés uitgewisseld.

RESTREINT UE

5.3.2.1. EU-lidstaten

Binnen de Europese Unie worden de inlichtingen meestal als volgt verstrekt:

- via real-time-communicatie: wanneer de eenheid voor internationale wederzijdse administratieve bijstand wordt geraadpleegd door de opsporingsdiensten, wordt de informatie over inbeslagnemingen in Frankrijk rechtstreeks gefaxt naar hun buitenlandse collega's (Resolutie van Instanbul), behalve wanneer het gaat om belangrijke inbeslagnemingen, welke rechtstreeks aan de Franse douaneattachés gemeld worden. Tijdens de permanences worden de buitenlandse eenheden rechtstreeks via hun operationele contactpunten of functionarissen van dienst op de hoogte gebracht;
- *a posteriori* gemelde inbeslagnemingen worden gerapporteerd via de douaneattachés;
- operationele informatie (inlichtingen over welbepaalde zendingen of personen) wordt verstrekt aan de douaneattachés, die deze samen met de betrokken instanties verwerken.

5.3.2.2. Niet EU-landen

In niet EU-landen fungeren de douaneattachés als contactpunten voor alle drugsgelateerde informatie. De Franse instanties deelden mee dat zij recentelijk gecontroleerde afleveringen hadden verricht in samenwerking met de Verenigde Staten van Amerika, Canada, Bulgarije, Tsjechië, Polen en Rusland. In landen waar Frankrijk geen attachés heeft, wordt de informatie rechtstreeks aan de douanecontactpunten verstrekt.

5.4. Operationele ervaring

5.4.1. Algemene ervaring

Gerapporteerd werd dat de via de diverse beschikbare kanalen verkregen inlichtingen door de Franse wetshandavingsdiensten worden benut en dat dit geen aanleiding geeft tot moeilijkheden met hun buitenlandse collega's of de gerechtelijke instanties. Uitwisseling van operationele informatie met de wetshandavingsautoriteiten van de andere lidstaten is, zo werd gezegd, een efficiënt middel gebleken om de activiteiten van cocaïnekoeriers op vluchten van Latijns-Amerika naar Europa aan te pakken.

RESTREINT UE

Het netwerk van verbindingsfunctionarissen verstrekt regelmatig informatie over individuele personen van wie kan worden aangenomen dat zij zich inlaten met dit aspect van internationale drugshandel, alsmede de informatie die nodig is om de betrokkenen te arresteren (antecedenten, gebruikte vluchten, beschrijvingen van passagiers en bagage, foto's etc.).

De Franse douane deelde mee dat uit de verzoeken om bijstand bleek dat de meeste dossiers betrekking hadden op EU-lidstaten waar deze activiteiten regelmatig plaatsvinden.

In 2000 betroffen 2.354 van de in totaal 3.208 dossiers lidstaten van de Europese Unie.

De Franse autoriteiten deelden mee dat er uitgebreid wordt samengewerkt met de volgende landen (cijfers voor 2000, in dalende volgorde): Verenigd Koninkrijk (517 dossiers), Spanje (452 dossiers), Italië (330 dossiers), Duitsland (318 dossiers), België (300 dossiers) en Nederland (222 dossiers).

Frankrijk speelt een bijzonder actieve rol, aangezien het 1.669 verzoeken heeft doen uitgaan, bij een totaal van 2.354 dossiers.

Op de datum van het evaluatiebezoek had de Franse douane dankzij internationale samenwerking en uitwisseling van inlichtingen 0,7 ton drugs in beslag genomen (waarvan 28 kg cocaïne en 31 kg heroïne), alsmede in 2001 ongeveer 30 miljoen Franse frank.

Volgens de Franse douane heeft de informatie die zij aan buitenlandse eenheden heeft verstrekt, geleid tot de inbeslagneming van 3,28 ton drugs (waarvan 3,2 ton cannabis en 59 kg cocaïne).

Afgaande op de gegeven antwoorden hebben de juridische aspecten binnen de Europese Unie geen bijzondere moeilijkheden opgeleverd. In de meeste gevallen waren de problemen van praktische aard. In de antwoorden op de vragenlijst is één voorbeeld te vinden van een dossier waarin het niet mogelijk was functionarissen naar het buitenland te zenden om de drugs van een internationaal gecontroleerde aflevering op te halen omdat de reiskosten niet in verhouding stonden tot de hoeveelheid gevonden drugs. Bijgevolg dienden de drugs aan Franse burgerluchtvaartpiloten te worden toevertrouwd.

RESTREINT UE

5.4.2. Opsporing van precursoren

Bij het verstrekken van inlichtingen over precursoren hebben de Franse autoriteiten gereleveerd dat het té lang duurt voordat de verzoeken om internationale wederzijdse administratieve bijstand beantwoord worden (behandeling van een melding van een verdachte transactie en verwerking van de uitvoervergunning); het beantwoorden van een verzoek nam gewoonlijk ongeveer een maand in beslag, waardoor de beschrijving van de passende maatregelen voor de surveillance en controle van de verdachte transacties achterhaald was.

Voorts werd erop gewezen dat een onbeperkt verkeer van precursoren binnen de EU een groot juridisch probleem zou opleveren voor de eenheden. Hoewel er ongetwijfeld een rechtsgrondslag bestaat voor controles van voertuigen, was men van mening dat het door het ontbreken van begeleidende documentatie onmogelijk was om te beoordelen of de handel in het kader waarvan het transport plaatsvond, wettelijk was.

Op verzoek van Frankrijk zal in de volgende herziening van communautaire teksten over handel binnen de Gemeenschap worden geëist dat de gevoeligste precursoren (categorie 1) tijdens hun vervoer in de Gemeenschap vergezeld gaan van documentatie.

5.5. Europol

Alle Franse wetshandhavingsinstanties zijn op enigerlei wijze betrokken bij de activiteiten van Europol.

Het *OCRTIS* neemt deel aan de door Europol georganiseerde drugsprojecten door de door de drugs-eenheid van Europol gecontroleerde gegevensbanken van gegevens te voorzien via het Franse nationale Europolbureau. Na bijwerking en invoering in de gegevensbanken kunnen deze gegevens verder voor operationele doeleinden worden gebruikt door de Franse nationale wetshandhavingsdiensten.

Momenteel voorziet het *OCRTIS* drie databanken van Europol van gegevens:

- het project *Latijns-Amerika*, dat tot stand is gekomen door het samenvoegen van het bestand *Coca-phone* en het bestand *Coca-pass*;
- het bestand *Meunier*, dat gegevens bevat over de instrumenten om illegaal ecstasy te vervaardigen;
- het bestand *Moutarde*, betreffende de Turkse heroïnesmokkelnetwerken in Europa.

RESTREINT UE

Frankrijk neemt ook deel aan de werkzaamheden van Europol op het gebied van drugs door zijn deskundigen te laten werken aan de analysebestanden. Inbeslagnemingen van 50 of meer ecstasypillen worden door de douane via de nationale Europese eenheid aan het *Logo*-project gemeld.

De detachering van functionarissen van de verschillende Franse wetshandhavingsinstanties bij het Franse Europolbureau heeft al herhaaldelijk de verwerking van buitenlandse verzoeken vergemakkelijkt doordat de verschillende Franse wetshandhavingsgegevensbanken konden worden geraadpleegd.

5.6. Verbindingsfunctionarissen

5.6.1. *In Frankrijk gestationeerde buitenlandse verbindingfunctionarissen*

5.6.1.1. *Politie*

Vier EU-lidstaten hebben gespecialiseerde drugsverbindingfunctionarissen gestationeerd in Frankrijk, en wel in hun ambassades in Parijs:

- Duitsland, Italië, Nederland en het Verenigd Koninkrijk.

In Frankrijk zijn er voorts multi-inzetbare verbindingfunctionarissen gestationeerd door:

- België, Spanje en Zweden en de Verenigde Staten.

5.6.1.2. *Douane*

Voorts hebben Duitsland, Nederland, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika douaneattachés gestationeerd in hun ambassades in Parijs. Over het algemeen omvat hun bevoegdheid meer dan enkel drugshandel en witwassen van geld. Alleen één attaché, van het Verenigd Koninkrijk, is op deze twee terreinen bevoegd.

RESTREINT UE

5.6.2. *In het buitenland gestationeerde Franse verbindingfunctionarissen*

5.6.2.1. *Politie*

De Franse politiediensten hebben drugsverbindingsfunctionarissen gestationeerd in onderstaande landen:

- Colombia, Marokko, Nederland, Puerto Rico, Roemenië, Spanje, Thailand, de Verenigde Staten van Amerika en Venezuela.

In deze landen leggen de functionarissen zich in het bijzonder toe op drugs, waarbij hun hoofdtaak erin bestaat operationele samenwerkingsbetrekkingen tot stand te brengen tussen Frankrijk en het gebied in kwestie. Zij zijn organisatorisch verbonden aan de *SCTIP*, een nationale instantie waaronder alle vertegenwoordigers van het ministerie van Binnenlandse Zaken in het buitenland vallen. De *SCTIP* is in zo'n 60 landen aanwezig en heeft zodoende een netwerk in de meeste regio's en beschikt over mensen die kunnen worden ingezet voor alle problemen die de nationale veiligheid betreffen, in het bijzonder dus voor de bestrijding van drugs.

Deze verbindingfunctionarissen zijn afkomstig uit verschillende operationele afdelingen van de nationale politie, waarbij de keuze afhangt van wat het belangrijkste probleem inzake criminaliteit is dat zich op het gebied van de politieke samenwerking tussen Frankrijk en het betrokken land voordoet.

In administratief opzicht vallen zij onder de afdeling *SCTIP*, de nationale instantie die de leiding heeft over hun werkzaamheden.

Voorts is een functionaris van de *Gendarmerie Nationale*, die als interministeriële verbindingfunctionaris fungeert, gestationeerd in de Joint Interagency Task Force East in Key West (VS).

5.6.2.2. *Douane*

De Franse douane beschikt over een netwerk van 15 douaneattachés en adjunct-douaneattachés. De meesten zijn gestationeerd op het Europese vasteland (binnen de Europese Unie en in de Oost-Europese landen), en zij zijn over het algemeen ook bevoegd voor de buurlanden. Momenteel zijn er verbindingfunctionarissen gestationeerd in de volgende landen:

RESTREINT UE

- Argentinië, Oostenrijk, Colombia, Duitsland, Italië, Japan, Polen, Nederland, Roemenië, Spanje, Turkije, het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten van Amerika.

De douaneattachés rapporteren rechtstreeks aan de directeur-generaal van de douane en accijnzen, van wie zij hun instructies ontvangen. Met betrekking tot fraude en de actie die op dat gebied moet worden ondernomen, krijgen zij ook richtsnoeren van het *DNRED*.

5.6.3. *Rol van de drugsverbindingfunctionarissen*

5.6.3.1. *Politie*

De rol van de drugsverbindingfunctionarissen is vooral operationeel. Algemeen gesproken bestaat hun taak erin criminele activiteiten van drugshandelaars aan het licht te brengen, in het bijzonder wanneer deze gericht zijn op Frankrijk of Europa; zij worden daarin bijgestaan door de wets-handhavingsinstanties van het gastland.

Zij verzamelen informatie en zijn de tussenpersonen bij uitstek voor iedere uitwisseling van informatie tussen de centrale diensten van beide landen.

De drugsverbindingfunctionarissen dragen bij tot de voortgang van de opsporingsonderzoeken die te hunner kennis zijn gebracht en kunnen derhalve zonedig de aanzet geven voor een gecontroleerde aflevering.

Zij kunnen met de instemming en de bescherming van buitenlandse eenheden, ook deelnemen aan infiltratieoperaties in hun gastland, hoewel dergelijke activiteiten een grote uitzondering vormen.

Voorts kunnen zij bijstand verlenen voor de uitvoering van internationale rogatoire commissies, door Franse functionarissen op missie te assisteren.

In hun antwoorden op de vragenlijst deelden de Franse autoriteiten mee dat de nationale politie voor de toepassing van bijzondere onderzoekstechnieken zoals gecontroleerde afleveringen, nooit een beroep had gedaan op de bij Europol gestationeerde verbindingfunctionarissen.

RESTREINT UE

5.6.3.2. *Douane*

De taken van de douaneattachés behelzen drie belangrijke aspecten: fraudebestrijding, douane-diplomatie en een economische rol. De strijd tegen de drugshandel is dus slechts één facet van hun taak.

Douaneattachés spelen een steeds grotere rol in het melden van grote drugsvangsten en de follow-up daarvan, alsmede in het doorgeven van operationele informatie.

Bij internationale gecontroleerde afleveringen die op initiatief van de Franse douane worden ondernomen, worden de douaneattachés altijd betrokken; zij treden dan over het algemeen op als verbindingsinstantie tussen het *DNRED* en de plaatselijke douane-instanties en autoriteiten, hoewel voor dergelijke operaties soms ook rechtstreekse contacten kunnen worden gelegd.

De douaneattachés zijn bevoegd voor alle andere soorten inlichtingen betreffende alle soorten delicten, ongeacht of het handelsdelicten betreft of de smokkel van producten waarvoor de douane bevoegd is.

Aangezien Franse douaneattachés en adjunct-douaneattachés aanwezig zijn in de landen die tot de bevoegdheidssfeer van Europol behoren, fungeren zij als contactpunten wanneer bijzondere onderzoeksmethoden, met name internationaal gecontroleerde afleveringen worden gebruikt. Voorts voorzien de meeste bilaterale douaneovereenkomsten in de mogelijkheid van gecontroleerde afleveringen. Gezien deze mogelijkheid en de noodzaak dat dergelijke operaties op zo kort mogelijke termijn worden uitgevoerd, is het van essentieel belang dat het aantal betrokkenen tot een minimum wordt beperkt.

RESTREINT UE

DEEL III

6. EVALUATIE VAN DE EFFECTIVITEIT VAN DE IN FRANKRIJK BESTAANDE SYSTEMEN VOOR DE BESTRIJDING VAN DE DRUGSHANDEL

6.1. Bevindingen

6.1.1. *Algemeen*

Het evaluatieteam heeft een algemene indruk kunnen krijgen van de regelingen en diensten die een rol spelen bij de bestrijding van de drugshandel in Frankrijk, zowel op centraal als op plaatselijk niveau. Voorts hebben de deskundigen zich een beeld kunnen vormen van de drie belangrijkste wetshandhavingdiensten en een klein aantal gespecialiseerde wetshandhavingdiensten die belast zijn met het grootste deel van de dagelijkse bestrijding van de drugscriminaliteit.

Op basis van de opgedane indrukken was het evaluatieteam ervan overtuigd dat de Franse wetshandhavingdiensten hun taken op zeer professionele, toegewijde en georganiseerde wijze uitvoeren. De deskundigen kwamen echter tot de slotsom dat, de diensten weliswaar op hun eigen gebied zeer goed werk leveren, maar dat hun structurele coördinatie soms nog gebreken vertoont.

6.1.2. *Aanneming van internationale instrumenten*

Alle vragen die de deskundigen gedurende de evaluatie stelden hadden op één of andere manier betrekking op de verschillende internationale instrumenten betreffende de samenwerking tussen wetshandhavinginstanties op nationaal en internationaal niveau inzake drugshandel. De deskundigen werd verzekerd dat alle acties betreffende onderstaande instrumenten op dit gebied zijn aangenomen of in de aannemingsprocedure zitten, behalve indien in het verslag specifiek het tegendeel wordt gemeld.

- Het actieplan ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit van 28 april 1997
- Het gemeenschappelijk optreden van 14 oktober 1996
- Het gemeenschappelijk optreden van 29 november 1996
- De Resolutie van de Raad van 29 november 1996
- Het gemeenschappelijk optreden van 17 december 1996
- Het gemeenschappelijk optreden van 9 juni 1997

RESTREINT UE

- Het gemeenschappelijk optreden van 16 juni 1997
- Het gemeenschappelijk optreden van 3 december 1998
- De Verdragen van de Verenigde Naties van 1961, 1971 en 1988.

6.1.3. *De coördinerende rol van de MILDT*

De *MILDT* is één van de regelingen van de EU-lidstaten voor de integratie van de belangen van allen die betrokken zijn bij het bestrijden van het drugsprobleem; het betreft hier een unieke poging om het gehele scala van diensten en organen onder één noemer samen te brengen teneinde het beleid en de inspanningen te coördineren. Het feit dat de *MILDT* rechtstreeks onder de eerste minister ressorteert, toont aan dat de Franse regering de bestrijding van het drugsprobleem belangrijk vindt en serieus neemt, maar het betekent ook dat eventuele kloven tussen de verschillende actoren alleen op het allereerste ministeriële niveau kunnen worden overbrugd.

6.1.4. *De MILDT en zijn positie ten aanzien van wetshandhaving*

Doel van het door de *MILDT* geleide anti-drugsplan is het brengen van samenhang tussen de maatregelen van de verschillende ministeries, op basis van een aantal prioriteiten: vergroting van de kennis, voorlichting aan het grote publiek, opleiding, preventie, handhaving, zorg en plaatselijke actie. Op dezelfde wijze heeft de *MILDT* getracht om sectorieel beleid, dat soms tegenstrijdig lijkt, samenhangend en begrijpelijk te maken.

Ofschoon het team de indruk kreeg dat de *MILDT* in het algemeen de nadruk legt op het preventieve aspect van de drugsbestrijding - wat de belangrijkste verandering is geweest in het bekendgemaakt drugsbeleid - zijn de wetshandhavingstrategieën hierdoor niet substantieel aangetast en zijn zij ongewijzigd gebleven.

Leden van de *MILDT* legden de deskundigen uit dat het driejarenplan beide aspecten van de bestrijding van het drugsprobleem, nl. repressie en preventie, omvat en dat de organisatie voornamelijk bedoeld was om de doelstellingen van het plan te sturen.

Hoewel niet werd ontkend dat het *MILDT*-beleid wordt gedomineerd door preventie, konden de deskundigen moeilijk vaststellen in welke mate dit daadwerkelijk gevolgen heeft voor de inspanningen van de wetshandhavingfunctionarissen om druggebruik/dealen door drugsverslaafden te bestrijden, zelfs indien niet wordt vergeten dat er op het niveau van de departementen *conventions d'objectif départemental* bestaan.

RESTREINT UE

Uit de ontvangen informatie bleek echter dat zich enkele problemen hadden voorgedaan bij het uitvoeren van door de *MILDT* ontwikkelde strategieën. De effecten op de plaatselijke drugshandel waren minder groot dan door de *MILDT* werd nagestreefd als gevolg van de uiteenlopende praktische problemen in de benaderingen van de verschillende wetshandhavingdiensten.

Verder lijkt onder sommige wetshandhavingfunctionarissen sprake te zijn van een hardnekkig verzet tegen de *MILDT*-benadering, dat in grote mate kan worden toegeschreven aan hun ervaring dat gebruik een alledaags verschijnsel wordt.

6.1.5. *Gezamenlijke benadering inzake legale en illegale drugs binnen de EU*

Tijdens hun bezoek werd het evaluatieteam gezegd dat het voor de uitvoering van de taken van de *MILDT* gunstig zou zijn indien er in de lidstaten van de EU een meer uniform standpunt bestond inzake de drugs die worden gedoogd en dus ten onrechte worden beschouwd als legaal, aangezien de betrokkenen het moeilijk vonden, met name tegenover het jongere deel van de bevolking, bestaande contradicties binnen de EU te verdedigen.

6.1.6. *Gezamenlijke benadering inzake gedoogde en illegale drugs binnen de EU*

De uitvoering van de doelstellingen van het regeringsplan valt onder de verantwoordelijkheid van bestuurlijke instanties die vallen onder de ministeries die deelnemen aan de *MILDT*. Zij bepalen hun eigen strategie voor het bereiken van deze doelen en daarvoor kunnen zij hulp krijgen van, en gebruik maken van het werk van de *MILDT*. Voor luchthavens speelt de *MILDT* een bijzondere rol van interministeriële coördinatie en stimulering binnen de Pompidou-groep voor luchthavens.

Bij hun bezoek aan de douane op de grootste luchthaven in Frankrijk, de luchthaven Charles de Gaulle in Roissy-en-France, kregen de deskundigen de algemene indruk dat de operationele *MILDT*-doelstellingen ten aanzien van drugshandel in de praktijk niet zijn verwezenlijkt, met name wat betreft ecstasy. Terwijl bij al het inkomende passagiersverkeer werd gelet op cocaïne, werden controles op ecstasy slechts steekproefsgewijs uitgevoerd.

RESTREINT UE

De presentaties in de prefectuur in Rijsel leidden tot een soortgelijke indruk: uit wat door de verantwoordelijken voor de uitvoering van de *MILDT*-doelstellingen in de regio Nord/Pas-de-Calais werd gezegd, bleek dat deze doelstellingen binnen de huidige praktijken een minder groot belang werd toegekend.

6.1.7. *Preventiefunctionarissen*

Het team constateerde dat de opleidingsfunctionarissen voor drugsbestrijding (*FRAD*) en de politiefunctionarissen voor voorlichting over drugs (*PFAD*) een waardevol instrument zijn bij de bestrijding van drugs in een vroeg stadium en om bij de bron van de drugshandel te komen. De middelen die hiervoor door *gendarmerie* en de politie worden ingezet en het aantal personen dat er jaarlijks mee wordt bereikt (naar schatting 500.000) zijn aanzienlijk. Ondanks het feit dat de *gendarmerie* in het algemeen een repressieve drugsbenadering volgt, vonden zij het redelijk zo'n brede steun te geven aan dit programma.

6.1.8. *Samenwerking tussen de wetshandhavingdiensten*

Uit de meningen inzake de dagelijkse samenwerking tussen *gendarmerie*, politie en douane die de mensen uit de praktijk kenbaar maakten aan de deskundigen, kwam naar voren dat zij het bestaande niveau van samenwerking toereikend vinden voor de vervulling van de dagelijkse taken.

De deskundigen constateerden echter dat horizontale werkstructuren ontbreken en dat de gegevensbeschermingswetgeving werd aangemerkt als slecht afgestemd en als een belemmering voor operationeel onderzoek en ondersteunende analyse ¹.

Bestaande gecentraliseerde gegevensbanken van die diensten die niet zijn gekoppeld vanwege bestaande wetgeving inzake gegevensbescherming lijken een belemmering te vormen voor de uitwisseling, terwijl de diensten slechts in geringe mate gebruik lijken te maken van criminele inlichtingen en forensische wetenschappen. Het team kreeg te horen dat gegevensuitwisseling in bepaalde gevallen is tegengehouden door de *CNIL* wat ertoe leidde dat inlichtingen verloren gingen en middelen op ondoeltreffende wijze werden gebruikt. Voor deze toedracht werd echter geen verklaring gegeven.

¹ Wat betreft de na dit bezoek ontvangen informatie over de nieuw opgerichte *GIR's*, is deze situatie verbeterd.

RESTREINT UE

6.1.9. Inlichtingen: Gebruik van operationele misdaadanalyse

Bij het gebruik van misdaadanalysemethoden lijkt de *gendarmerie* in vergelijking met andere wets-handhavingsdiensten een hoog niveau te hebben bereikt. De misdaadanalyse is in deze dienst kennelijk goed georganiseerd, hoewel werd gezegd dat de inlichtingen meestal binnen de eigen kring worden gebruikt. De deskundigen konden niet duidelijk vaststellen in hoeverre de inlichtingen daadwerkelijk regelmatig worden doorgegeven aan andere wetshandhavingsdiensten.

Vertegenwoordigers van het *DNRED* verklaarden echter dat de informatie-uitwisseling met de politiediensten voor verbetering vatbaar is.

6.1.10. Gebruik van analysemiddelen door de Gendarmerie Nationale

De deskundigen stelden vast dat de zowel in termen van opgeleid personeel als uitrusting kwalitatief hoogwaardige misdaadanalysemethoden in de *Gendarmerie nationale* blijkbaar alleen worden gebruikt voor afzonderlijke gevallen, en dat de dankzij dit werk vergaarde inlichtingen niet in een ruimer kader worden gebruikt.

Voorts stelden de deskundigen vast dat gegevens van afzonderlijke analyses moeten worden vernietigd na de afsluiting van het dossier, zonder dat ze voor een bijkomende analyse worden gebruikt. Er werd gezegd dat dit de normale gang van zaken was, op grond van de bestaande gegevensbeschermingsvoorschriften.

6.1.11. Inlichtingen: Opleiding misdaadanalyse

De deskundigen constateerden dat de *gendarmerie* de enige wetshandhavingsdienst is die een opleiding betreffende misdaadanalyse verzorgt; volgens de verstrekte informatie had de politie geen enkele opleiding ter zake gehad.

Er werd verklaard dat sommige douanebeambten van het *DNRED* cursussen strategische analyse hadden gevolgd om deze techniek te gebruiken bij het opstellen van een profiel. Dit was nuttig gebleken voor het opstellen van een profiel van doelgroepen op punten van binnenkomst, zoals de luchthaven van Roissy.

RESTREINT UE

6.1.12. *Profilering door de douane*

De vele successen waarvan de douane van terminal 1 van Roissy melding maakt, werden grotendeels toegeschreven aan de toepassing van profileringstechnieken; een en ander strookt met de algemene tendens, namelijk dat in Frankrijk ongeveer 60% van de drugs door de douane wordt onderschept.

6.1.13. *Financiële inlichtingen: de feedbackprocedures van TRACFIN*

TRACFIN was een van de eerste Europese FIE en volgens het hoofd van *TRACFIN* worden veel middelen gestoken in feedback vanuit de financiële instanties die aangifte moeten doen van verdachte transacties (*STR*). Dit was blijkbaar lonend, want het hoofd van *TRACFIN* meldde dat partijen buiten de banksector bereid zijn aan hun wettelijke verplichting te voldoen. Het was ook interessant te horen dat de rechtbanken, op grond van recentelijke ingevoerde wetgeving, de resultaten van de rapportage van verdachte transacties (*STR*) aan *TRACFIN* moeten toezenden. De ervaringen tonen duidelijk aan dat er inspanningen zijn gedaan om bestaande mechanismen te verbeteren; deze lijken het overwegen waard voor lidstaten waar de resultaten van de meldingsmechanismen minder veelbelovend lijken te zijn.

De deskundigen tekenden aan dat slechts 7% van de meldingen aan de rechtbank uitsluitend betrekking heeft op drugs; andere zaken hadden betrekking op een veelheid aan overtredingen.

De wetgeving over de overdracht van inlichtingen aan *TRACFIN* is recentelijk op een aantal punten gewijzigd en ambtenaren van alle diensten mogen nu rechtstreeks inlichtingen doorgeven aan *TRACFIN*.

6.1.14. *TRACFIN: Werkdruk*

Volgens de door het hoofd van *TRACFIN* verstrekte informatie is het aantal aangiften van verdachte transacties (*STR*) iedere twee jaar verdubbeld, terwijl de behuizing van *TRACFIN* blijkbaar geen gelijke tred heeft gehouden met deze ontwikkeling. Het evaluatieteam zou het daarom terecht vinden indien iets werd gedaan om de bestaande situatie te verhelpen, omdat de werkomgeving gevolgen kan hebben voor de resultaten die behaald kunnen worden. Samen met drie andere FIE's neemt *TRACFIN* deel aan een Europees proefproject voor een uitwisselingsnetwerk op internet dat gericht is op het stroomlijnen van anti-witwasoperatie.

RESTREINT UE

6.1.15. Inlichtingen: Plaatselijk, of tot de eindgebruiker beperkt gebruik van databanken

Wat de databanken die operationeel zijn in Franse wetshandhavingdiensten betreft, tekende het evaluatieteam enkele zeer interessante ontwikkelingen op, zoals *FNAILS*, dat door de douane wordt gebruikt. Het team vernam echter dat veel van deze databanken alleen werken op eindgebruikersniveau of op plaatselijk niveau, wat gedeeltelijk werd toegeschreven aan een zeer strenge gegevensbeschermingsregelgeving van *CNIL*.

Indien dit werkelijk het geval is, dan zou deze te sterke benadrukking van resultaten op plaatselijk in plaats van op nationaal niveau een aantal risico's inhouden. Het zou een duidelijke belemmering vormen voor integratie op nationaal niveau, waardoor de statistieken een vertekend beeld zouden kunnen geven als gevolg van het ontbreken van gemeenschappelijke criteria.

6.1.16. Inlichtingen: Gebrek aan gecentraliseerde databanken

Met gecentraliseerde, voor alle wetshandhavingfunctionarissen toegankelijke databanken zou worden voorkomen dat er hiaten ontstaan en dat er dubbel werk wordt verricht. Tijdens hun bezoek aan de Franse terminal van de Eurotunnel werden aan het evaluatieteam de databanken getoond die de Franse douanebeambten gebruiken voor hun inspectieopdrachten. Hoewel deze databank voor dit specifieke doeleinde naar behoren voor zijn taak berekend lijkt, constateerde het team dat er geen on-linetoegang was tot de databank voor gestolen voertuigen. Het personeel van het controlecentrum zei dat de procedure in overeenstemming was met de bestaande voorschriften. Het kan echter niet worden ontkend dat deze situatie een gebrek aan veiligheid in de hand kan werken.

6.1.17. Inlichtingen: Meldingssysteem voor precursoren

Op de interministeriële missie voor de controle op chemische drugsprecursoren (*MNCPC*) vernamen de deskundigen dat de feedback van andere overheidsdiensten en het bedrijfsleven met betrekking tot meldingen als onvoldoende wordt beschouwd. Daar de invoer van precursoren van buiten de EU en van de hoeveelheid synthetische drugs die de markt bereiken groeit, terwijl tegelijkertijd het aantal meldingen afneemt, konden de deskundigen zich niet onttrekken aan de indruk dat het administratieve meldingssysteem niet doeltreffend genoeg is.

RESTREINT UE

Voorts kreeg het team van de *MNCPC* te horen dat er geen feedback is over verdachte meldingen, noch van controle-instanties binnen de EU, noch van wetshandhavingdiensten; dit heeft herhaaldelijk geleid tot meervoudige onderzoeken waarbij dezelfde onderneming was betrokken, hetgeen schadelijk is voor het systeem, aangezien de bereidheid van het bedrijfsleven om meldingen te doen, hierdoor afneemt.

6.1.18. *Containerscanner aan de terminal van de Eurotunnel*

Tijdens hun bezoek aan de terminal van de Eurotunnel in Sangatte, bij Calais, waren de deskundigen ook in de gelegenheid een bezoek te brengen aan de containerscanningsinstallaties op één van de drukste passagierscontrolepunten op het vasteland van Europa, dat dagelijks door duizenden voertuigen wordt gepasseerd. Aangezien er in de EU slechts een klein aantal van dergelijke grote scanningsinstallaties voorhanden is, is het personeel van Sangatte van oordeel dat zij in hun werkzaamheden baat zouden kunnen hebben bij informele informatie-uitwisseling tussen de bestaande stations, zowel over opleiding als over praktische aangelegenheden.

6.1.19. *Scannen van kentekenplaten van auto's bij de Eurotunnelterminal*

Omdat de Franse Eurotunnelterminal momenteel 1,9 miljoen auto's en 800.000 vrachtwagens per jaar verwerkt, vroeg het team zich ook af waarom het scannen van kentekenplaten, dat op commerciële basis wordt gebruikt voor het opstellen van facturen, niet kan worden gebruikt voor wetshandavingdoeleinden, aangezien dit voor de dienstdoende beambten de profileringswerkzaamheden zou kunnen vergemakkelijken.

6.1.20. *Inlichtingen: Profilering van vrachtverkeer per spoor aan de Eurotunnelterminal*

Desgevraagd vertelde het personeel van de Eurotunnelterminal het evaluatieteam dat het moeilijk is het vrachtverkeer per spoor te profileren wanneer het gaat om drugshandel. Hoewel geen schatting kon worden gegeven van het potentieel risico, werd het beschouwd als kwetsbaar vanwege de grote hoeveelheid vrachtvervoer per spoor en het ontbreken van controlemethoden.

RESTREINT UE

6.1.21. *Samenwerking: Betrokkenheid van Europol*

In hun antwoorden op vragen over de betrokkenheid van Europol bij Frans drugsonderzoek, stelden vertegenwoordigers van het ministerie van Binnenlandse Zaken zich zeer terughoudend op en zeiden zij deelname door Europol alleen positief zouden bezien indien deze deelname operationele waarde kon toevoegen, aangezien de beroepsmensen uit de praktijk nu op zoek zijn naar een dergelijke praktische input. De Franse autoriteiten hebben echter wel toepassingsgebieden gedefinieerd waar zij voor Europol mogelijk een rol zagen weggelegd, namelijk a) in gevallen die niet door één lidstaat kunnen worden aangepakt of b) in een ongewis toekomstscenario.

6.1.22. *Coördinatie en samenwerking: Luchthaven Charles-de-Gaulle*

Van hun bezoek aan de luchthaven van Roissy hebben de deskundigen geleerd dat de instrumenten die aan functionarissen ter plaatse ter beschikking worden gesteld, redelijk goed lijken te werken. Maar ook hier kregen zij de indruk dat er waar het gaat om de samenwerking over dossiers nog steeds verschillen bestaan tussen het centrale standpunt van de DGD en het standpunt van de mensen op het terrein in Roissy. Uit hun gesprekken met douanepersoneel in Roissy concludeerden de deskundigen dat het douanewerk, gezien de noodzaak van een snel optreden in zaken betreffende luchtvervoer, baat zou hebben bij een meer rechtstreeks contact met collega's op andere Europese luchthavens. De deskundigen stelden met verbazing vast dat de douane in Roissy rechtstreeks informatie kan uitwisselen met de luchthaven van Sheremetyevo in Moskou, maar niet met luchthavens binnen de EU, met uitzondering van de luchthavens waarmee een samenwerkingsovereenkomst is getekend ¹.

6.1.23. *Samenwerking tussen douane en gendarmerie op de luchthaven van Roissy*

Met betrekking tot de samenwerking tussen douane en *gendarmerie* vernam het team dat er uitsluitend per geval en op ad hoc-basis bijeenkomsten worden belegd, maar dat er geen geïnstitutionaliseerde vormen van uitwisseling zijn ingesteld.

¹ Er zijn overeenkomsten getekend tussen de luchthaven Roissy-Charles-de-Gaulle en de luchthavens Madrid-Barajas, Rome-Fiumicino, Wenen en Kopenhagen. Buiten de EU is een vergelijkbare overeenkomst getekend met de luchthaven van Zürich.

RESTREINT UE

6.1.24. *Onderscheppen van telecommunicatie*

Net als in de overige lidstaten van de EU heeft de liberalisering van de telecommunicatiemarkt het werk van de wetshandhavingsautoriteiten, namelijk het verkrijgen van toegang tot berichten van verdachten geenszins verlicht. Het brede scala van telecommunicatietoepassingen die kunnen worden misbruikt voor drugshandel heeft naar verluidt geleid tot problemen bij onderzoeken. De Franse autoriteiten constateerden dat er met name een specifiek probleem bestaat wanneer wordt getracht kopers of gebruikers van prepaid-telefoonkaarten voor gsm's te identificeren, aangezien het onder dealers gebruikelijk is een handlanger in te zetten om de aandacht af te leiden wanneer zij gebruik maken van telecommunicatiemiddelen.

6.1.25. *Grensoverschrijdend optreden*

Bij het bezoek aan de préfecture in Rijsel merkten de deskundigen dat men zich sterker bewust is van het feit dat grensoverschrijdend optreden binnen het Schengengebied terecht wordt gezien als een geheel andere vorm van samenwerking dan die tussen twee afzonderlijke landen.

Desondanks blijkt uit de praktijkervaring dat de grens wel poreus is voor criminelen maar niet voor wetshandhavinginstanties, hoewel de Schengenovereenkomst voorziet in grensoverschrijdende achtervolging. Gezegd werd dat de centrale regering grensoverschrijdende samenwerking beschouwt alsof het gaat om samenwerking tussen fysiek gescheiden landen.

In dit verband werd ook geconstateerd dat de *Bureaux de liaison permanents* ernstige tekortkomingen vertonen en niet goed functioneren. De grensoverschrijdende politiesamenwerking zou ook tekortkomingen vertonen, vooral waar het gaat om de juridische en financiële instrumenten.

6.1.26. *Gezamenlijke onderzoeksteams, voortvloeiend uit de circulaire van mei 2001*

Na recente wetswijzigingen ¹ kunnen douanebeambten nu, anders dan onder de voorgaande wetgeving, ook de bevoegdheid krijgen om gerechtelijk onderzoek te doen (douanediens kunnen ook administratief onderzoek doen). Een onderzoeksrechter of procureur kan beambten van een bepaalde rang selecteren, die door het ministerie van Justitie zijn benoemd in gezamenlijke onderzoeksteams, en zij kunnen ook beslissen wie een onderzoek daadwerkelijk zal leiden.

¹ De wet van juni 1999 en circulaire CRIM.01.06

RESTREINT UE

De deskundigen stelden vast dat deze regeling de Franse wetshandhavingsbeambten in staat stelt bestaande tekortkomingen in de samenwerking te ondervangen, met name waar het gaat om uitwisselingen via databanken; voorts wordt hiermee het gemeenschappelijk optreden van 1997 uitgevoerd, waarin werd opgeroepen tot nauwere samenwerking tussen politie en douane.

6.1.27. *Écoutes administratives*

De *écoutes administratives* zijn een instrument dat uniek lijkt te zijn in het Franse systeem en dat in scherp contrast staat met de strenge gegevensbeschermingsregelgeving van het CNIL op andere wetshandhavingsgebieden. Deze regeling biedt speciaal bevoegde douanebeambten, politie en gendarmerie de mogelijkheid om opdracht te geven tot het onderscheppen van telefoongesprekken voor operationele doeleinden.

Ofschoon de rechtsgrondslag wellicht zorgvuldig moet worden gezien, vonden de deskundigen dit een zeer interessant instrument voor het vergaren van informatie en aanvullend bewijsmateriaal op operationeel niveau, vooral op die gebieden van criminaliteit waar samenzweringen een belangrijke rol spelen, ook al kan hiermee geen bewijs worden verkregen dat voor de rechter kan worden gebruikt. Voorts dient te worden opgemerkt dat dankzij de *écoutes administratives* het aantal "rechtbankbestendige" telefoonintercepties met alle daaraan verbonden inspanningen kan worden beperkt.

6.2. **Mogelijke verbeteringen**

6.2.1. *Verschillen in perceptie op centraal en provinciaal niveau*

De deskundigen stelden vast dat er een zekere discrepantie bestaat tussen het centraal beleid en de centrale strategieën en de daadwerkelijke behoeften in het veld. Uit hun bezoek aan de regio *Nord* trokken de deskundigen de conclusie dat het de moeite waard zou kunnen zijn om, na overleg over de behoeften op provinciaal niveau, de regelingen waartoe op centraal niveau is besloten, opnieuw te bezien.

De uitvoering van de *conventions départementales d'objectifs* op plaatselijk niveau (dossier plaatselijke doelstellingen, uitvoering van gerichte wetshandhavingsacties, enz.) zou geëvalueerd moeten worden; dit zou kunnen worden toevertrouwd aan de MILDT, parallel aan een evaluatie van de MILDT.

RESTREINT UE

6.2.2. *Uiteenlopende gedoogniveaus voor het drugsgebruik in de EU*

Hoewel er binnen de EU geen wettelijke verschillen bestaan in de wettelijke classificatie van drugs, heeft de *MILDT* zich beziggehouden met de uiteenlopende opvattingen over de in de EU legale of illegale drugs. Derhalve heeft de *MILDT* geconcludeerd dat verschillen in benadering het moeilijk maken een campagne te voeren tegen het bagatelliseren van drugsgebruik, in het bijzonder wanneer men zich richt tot het jongere deel van de bevolking. De deskundigen beschouwden dit als vaststaand; dit vraagstuk, dat onvermijdelijk is in een zeer mobiele samenleving, met alle daaraan verbonden implicaties, moet op Europees niveau worden aangepakt.

6.2.3. *Het gebruik van analytische gegevens voor bijkomende analyses*

Het is niet goed te keuren dat er geen bijkomende analyse wordt uitgevoerd van gegevens die voor een eerste analyse zijn vergaard en geëvalueerd. Er is voorgesteld om, indien de *CNIL*-voorschriften tot juridische problemen leiden, in ieder geval anonieme gegevens te gebruiken.

Uit wat het team heeft vernomen in de gesprekken met verschillende actoren in het veld, komt naar voren dat het *CNIL*-beleid betreffende het gebruik van gegevens en analytische afgeleiden daarvan, nog kan worden verbeterd. De deskundigen zagen niet in waarom gegevens uit een eerste analyse niet kunnen worden gebruikt voor bijkomende analytische doeleinden. Indien er werkelijk een dergelijk spanningsveld bestaat tussen de benadering van de *CNIL* en de duidelijk aangetoonde noodzaak van een bredere analytische aanpak, moet dit probleem worden opgelost door middel van een dialoog tussen de *CNIL* en het geheel van de wetshandhavingdiensten.

Eén mogelijke benadering zou kunnen inhouden dat er anonieme gegevens worden gebruikt om te komen tot een op statistieken gebaseerde aanpak bij de bestudering van criminele verschijnselen.

6.2.4. *Feedback over melding van precursoren*

Het meldingssysteem, dat volgens de door de *MNCPC* verstrekte informatie niet meer zo goed lijkt te functioneren, zou er gebaat bij zijn indien de verplichting werd ingevoerd voorzover dit de voortgang van het onderzoek niet belemmert en wettelijk mogelijk is, om feedback-informatie te verstrekken aan de meldende partij, teneinde de doeltreffendheid van het systeem te waarborgen.

RESTREINT UE

6.2.5. *Eurotunnel: informatie-uitwisseling met andere scanningsinstallaties*

Informatie-uitwisselingen tussen de bestaande scanningsinstallaties zou op een informelere basis moeten geschieden, zodat de installaties doeltreffender kunnen worden gebruikt en de mensen die met het werk zijn belast elkaar sneller informatie kunnen doorspelen.

6.2.6. *Permanent verbindingsbureau - BLP*

Aangezien de permanente verbindingsbureaus blijkbaar gevolgen hebben gehad voor het crimineel onderzoek en de vervolging op de gebieden waar zij actief zijn, valt te overwegen dergelijke bureaus te openen in andere regio's waar de problemen meer dan in de plattelandsgebieden een gezamenlijke aanpak vergen.

De deskundigen stellen daarom voor op regionaal of plaatselijk niveau soortgelijke, geïntegreerde organen waarin meerdere instanties vertegenwoordigd zijn, te vestigen voor de uitwisseling van gegevens in gebieden waar de risicoanalyse een formelere informatie-uitwisseling en coördinatie noodzakelijk maakt ¹.

6.2.7. *Rechtstreekse informatie-uitwisseling tussen wetshandhavers op EU-luchthavens*

Voordat de douanebeambten op de luchthaven van Roissy hun daarover vertelden, was het de deskundigen niet bekend dat er belemmeringen waren voor een snelle informatie-uitwisseling tussen wetshandhavingsinstanties op EU-luchthavens, vooral omdat dergelijke uitwisselingen met luchthavens in landen buiten de EU wel mogelijk waren. Daarom concludeerde het team dat dit punt op EU-niveau moet worden aangepakt om de procedures in overeenstemming te brengen met de werkelijke situatie in het luchtverkeer.

¹ Na het bezoek werd de deskundigen verteld dat het oprichten van de *GIR's* in de tweede helft van 2002 de ernst van de door de deskundigen geconstateerde tekortkomingen inzake plaatselijke en regionale coördinatie, vermindert.

RESTREINT UE

6.2.8. *Eurotunnel: technische norm van containerscanners*

Uit vergelijkingen met andere stations concludeerden de deskundigen dat de scanner in Sangatte verouderd is. Daar dit station van essentieel belang is, zowel voor de bestrijding van de drugshandel als voor de wetshandhaving in het algemeen, en gezien het enorme aantal voertuigen dat moet worden verwerkt, achtte het team het redelijk om voor te stellen de huidige technische installaties te moderniseren.

6.2.9. *Het onderschatte ecstasy-probleem*

In gesprekken met de mensen uit de praktijk werd het probleem van de ecstasy tot verbazing van het team zelden aangeroerd. Het team kreeg bijvoorbeeld te horen dat synthetische drugs in het grensverkeer naar België geen aandachtspunt zijn ¹. Gezien de ecstasysituatie in andere buurlanden moet worden overwogen een studie te maken van de vraag of deze prioriteit strookt met de werkelijke situatie wat betreft synthetische drugs ².

6.2.10. *Écoutes administratives*

De *écoutes administratives* lijken een waardevol instrument voor het vergaren van operationele inlichtingen. Daarom waren de deskundigen verrast toen zij vernamen dat er een maximum bestaat voor het aantal toegestane toepassingen ervan ³. Aangezien de criminaliteit geen beperkingen kent en de reactie op misdaad niet volgens een bepaalde planning verloopt, wordt voorgesteld om deze maatregelen toe te passen wanneer de noodzaak daartoe zich voordoet.

¹ In tegenstelling tot de ter plaatse ontvangen informatie, werd de deskundigen na het bezoek verteld dat de bestrijding van de ecstasy-handel een punt is dat uitdrukkelijk wordt vermeld in het nationale inspectieplan van de Franse douanediens.

² Na het bezoek kregen de deskundigen aanvullende informatie, namelijk dat er gegevens bestaan over synthetische drugs, waaronder ecstasy. In het kader van het driejarenplan is een systeem opgezet voor de identificatie van stoffen die in beslag zijn genomen of verkregen door gezondheids- of welzijnswerkers (het *SINTES*-programma). Tendenzen in het gebruik van deze drugs worden ook gevolgd via het *TREND*-programma.

³ De deskundigen kregen als aanvullende informatie te horen dat het kader van de *écoutes administratives* een afwijking is van de gewone wetgeving en alleen wordt gerechtvaardigd als bijkomend instrument voor de bestrijding van zware misdaad. Daarom zijn er strikte quota vastgesteld.

RESTREINT UE

7. AANBEVELINGEN AAN FRANKRIJK EN, INDIEN VAN TOEPASSING, AAN ANDERE LIDSTATEN VAN DE EUROPESE UNIE

Het leek het evaluatieteam gepast om de Franse autoriteiten een aantal suggesties aan de hand te doen. Dit mag de aandacht niet afleiden van het feit dat Frankrijk een goede reputatie heeft verdiend omdat het een geïntegreerd beleid voert ten aanzien van drugshandel waarmee flexibele reacties mogelijk zijn, door middel van afschrikking, preventie en hulp. Het evaluatieteam had de indruk dat de samenwerking tussen de verschillende actoren in het algemeen naar behoren verloopt en dat alle mensen uit de praktijk zeer gemotiveerd zijn en zich volledig aan hun taken wijden.

De deskundigen zouden hun suggesties willen samenvatten in de vorm van onderstaande aanbevelingen:

Frankrijk zou het volgende moeten doen:

- Overwegen de *MILDT*-doelstellingen op werkniveau uit te voeren (zie 6.1.7 en 6.2.1)
- Kijken naar mogelijke discrepanties tussen het centraal beleid en de uitvoering ervan op het terrein, teneinde de inspanningen van de wetshandhaving te optimaliseren (zie 6.1.6, 6.1.24, 6.1.25 en 6.2.1)
- Kijken naar factoren die de werkzaamheden van de horizontale werkstructuren belemmeren, met name op het gebied van operationele onderzoeken en bijkomende analyse (zie 6.1.9 en 6.2.3)
- Een herstructurering overwegen van bestaande gegevensbanken teneinde te voorkomen dat inlichtingen verloren gaan en middelen op ondoeltreffende wijze worden gebruikt (zie 6.1.8, 6.1.15 en 6.1.16)
- Kijken naar een systematische uitwisseling tussen wetshandhavingdiensten op regelmatige basis, en met name naar het stroomlijnen van de uitwisseling van inlichtingen tussen politie en douane (zie 6.1.9 en 6.1.23)
- De middelen van *TRACFIN* herzien, gelet op het voortdurend stijgende aantal meldingen van verdachte transacties (STR's) dat moet worden verwerkt (zie 6.1.14)

RESTREINT UE

- De toegang van medewerkers ter plekke van de Eurotunnelterminal tot de voor hen belangrijke gegevensbanken herzien (zie 6.1.16)
- Zoeken naar een *modus vivendi* met zijn gegevensbeschermingsregelgeving, opdat het mogelijk wordt de analytische middelen van de verschillende diensten doeltreffender in te zetten (zie 6.1.8, 6.1.15 en 6.2.3)
- Maatregelen uitwerken om te bevorderen dat er aan de daarvoor in aanmerking komende autoriteit (*MNCPC*) melding wordt gemaakt van precursorenstoffen (zie 6.1.17 en 6.2.4)
- Vaststellen op welke samenwerkingsgebieden Europol een toegevoegde waarde zou kunnen leveren (zie 6.1.21)
- De mogelijkheid overwegen van directere operationele contacten van douanepersoneel op Franse internationale luchthavens met andere grote luchthavens in de EU (zie 6.1.20 en 6.2.7)
- Toezien op de doeltreffendheid van de *Conventions départementales d'objectifs* teneinde de operationele tekortkomingen ervan weg te nemen (zie 6.2.1)
- Overwegen in gebieden waar de risicoanalyse een formelere uitwisseling van informatie en coördinatie noodzakelijk maakt organen in te stellen van het type *Bureau de liaison permanent* (zie 6.1.8 en 6.2.6)
- Overwegen de containerscanner van Eurotunnel te moderniseren (zie 6.2.18 en 6.2.8)
- De haalbaarheid evalueren van een automatische scanning van kentekenplaten van auto's teneinde de routinematige screening van voertuigen aan de Eurotunnel te vergemakkelijken (zie 6.1.19)
- Kijken naar de kwetsbaarheid van het spoorwegverkeer door de Eurotunnel als transportmiddel voor drugshandel (zie 6.1.20)
- De beperking van het aantal *écoutes administratives* heroverwegen (zie 6.2.10)

RESTREINT UE

De overige lidstaten van de Europese Unie zouden het volgende moeten doen:

- Nagaan of het mogelijk is binnen de EU tot overeenstemming te komen over de soorten en hoeveelheden "gedoogde" drugs (zie 6.1.5 en 6.2.2)
- Een studie maken van het Franse systeem van opleidingsfunctionarissen voor drugsbestrijding (*FRAD*) en politiefunctiearissen voor voorlichting over drugs (*PFAD*), als voorbeeld van een flexibel instrument om op straat controle uit te oefenen en inlichtingen te vergaren (zie 6.1.7)
- De mogelijkheden bezien voor het opzetten van een netwerk van de weinige container-scanningsinstallaties in de EU (zie 6.1.8 en 6.2.5)
- Onder hun daarvoor in aanmerking komende wetshandhavingdiensten een uitgebreider gebruik van Europol bevorderen (6.1.21)
- Overwegen tot een gemeenschappelijke oplossing te komen die de handhavers van de wet de gelegenheid biedt gebruikers van prepaid telefoonkaarten te identificeren (zie 6.2.24).

DECLASSIFIED

RESTREINT UE

BIJLAGE A

Visiting Programme and list of people seen

Lundi 26 novembre 2001

8H30 Prise en charge à l'hôtel par véhicules DGPN

9H00-10H00 Accueil et présentation du programme de visite

M. Jean-Michel THILLIER, Chef du secteur lutte contre la drogue au SGCI

Mme. Nicole MAESTRACCI, Présidente de la MILDT

Mme. Karine LABORDE, Min de la Justice

M. Frederic BAUB, Min de la Justice, SAEI

Mme. Florence MOURTEAU, Min de l'Intérieur, DLPA5

Mme. Françoise VANCE, MIN EFI, MNCPC

M. Jean-Louis BOUVIER, MIN EFI, DGDDI

Mr. Xavier DULEPT, Min de la defense/Gendarmerie

Mme. Charlotte TRABUT, MILDT

M. Th. OURGAUD, MILDT

M. E. JIMENEZ, MILDT

Lieu : MILDT 7, rue St Georges

75009 Paris

10H00-12H00 Entretiens à la mission interministérielle de lutte contre la drogue et la toxicomanie (MILDT)

Mme Nicole MAESTRACCI, Présidente de la MILDT

Lieu : MILDT 7, rue St Georges

75009 Paris

Contact : M. Thierry OURGAUD

☎ 0144632083

☎ Portable 0672117866

12H00-13H30 Déjeuner offert

13H30 Prise en charge par véhicules DGPN

14H00-18H00 Entretiens au ministère de l'Intérieur

M. Michel BOUCHET, Chef de la MILAD

M. Bernard PETIT, Chef de l'OCRTIS

M. Yves GODIVEAU, Chef de l'OCRGDF

M. WEILER, O.C.R.T.I.S

M. Jean-Pierre KILQUE, MILAD

Mme. MOURREAU, DLPAJ

Lieu : Direction générale de la police nationale 11, rue des saussaies 75008 Paris (salle 361)

Contact : Jean-Pierre KILQUE

☎ 0149274072

☎ Portable 0683586957

Retour vers l'hôtel par véhicules DGPN

RESTREINT UE

Mardi 27 novembre 2001

8H30 Prise en charge à l'hôtel par véhicules DGDDI

9H00-13H00 Entretiens à la direction générale des douanes et des droits indirects (DGDDI) et à la DNRED

M. Jean PUIG, Chef du bureau de la lutte contre la fraude

M. Guy GOUIN, Directeur DED

M. Patrick DEUNET, Directeur DRD

Mme. Isabelle MOREAU-FLACHAT D/3 - Collaboratrice du M. Puig

M. Jean BIÈCHE, Responsable for ciblage fret

M. Pierre GARES, Responsable for ciblage passagers (Brigade de l'Investigation et de Ciblage)

M. Jean-Paul GARCIA, Responsable For aérogare 1

Lieu : DGDDI, 23 bis rue de l'Université 75007 Paris Salle du Conseil

Contact : Mme Isabelle MOREAU-FLACHAT

☎ 0144744693

13H00-14H15 Déjeuner offert par la DGDDI

14H15 Transfert vers Roissy par véhicules DNRED

15H00-18H00 Visite de l'aéroport de Roissy CDG

(visite des cellules de ciblage, aérogare 2 : équipes cynophiles, filtre arrivée, tri bagages)

M. Jean-Yves MAHE, Directeur régional des douanes

M. Alain BAR, Directeur régional des douanes

Contact : M. Alain BAR

☎ 0148623535

Retour vers l'hôtel par véhicules DGDDI

Mercredi 28 novembre 2001

8H30 Prise en charge à l'hôtel par véhicules DGGN

9H00-13H00 Entretiens à la direction générale de la gendarmerie nationale (DGGN)

M. MISSIAN, Colonel

M. SAGE, Lt. Colonel

M. Thierry THOMAS, Lieutenant-Colonel, Chef du bureau coopération policière européenne et affaires juridiques

M. Philippe DUCQ, Lieutenant,

Contact : M. Philippe DUCQ

☎ 0140292731

13H00-14H30 Déjeuner offert par la DGGN

RESTREINT UE

15H00-16H00 Entretien à TRACFIN

M. André DEGIRON, directeur des enquêtes

M. Bruno BUTTIER, chargé de mission

Lieu : TRACFIN, 23 bis rue de l'Université 75007 Paris (M° Bac)

Contact : M. Bruno BUTTIER

☎ 0155046300

Transfert par véhicules TRACFIN jusqu'à la MNCPC

17H00-18H00 Entretien à la mission interministérielle de contrôle des précurseurs chimiques de drogues (MNCPC) (Pièce 223R)

M. Alain PEYSSON, Responsable de la Mission Interministérielle Contrôle Des Précurseurs Chimiques De Drogues

M. Stéphane DUTHEIL DE LA ROCHÈRE

Mme. Françoise VANCE

Lieu : MNCPC

Contact : Mme Françoise VANCE

☎ 0153449753

Jeudi 29 novembre 2001

TGV N° 7011

Départ Gare du Nord : 7H58

Arrivée Lille Flandres : 9H09

Prise en charge par véhicules Préfecture à l'arrivée

9H30- 12H00 : Illustration de la coordination des différents services répressifs sur le terrain

M. FRANQUET, Préfet délégué à la sécurité

M. LATHOUD, Procureur général

Lieu : Préfecture de région Salle du jardin d'été

Contact : M. GARCON

☎ 0320305766

12H00-13H30 Déjeuner offert

13H30-14H30 Transfert par véhicules Préfecture jusqu'à Calais

15H30-17H30 Visite des services douaniers au tunnel Transmanche (Euroscan, Ionscan, brigade canine, lecteur de plaques, contrôle des wagons)

M. Frédéric TRAHIN, Chef de la division Transmanche

M. FRANQUET, adjoint-préfet

M. CHRETIEN, chef de la centrale interregionale du renseignement des douanes

M. DEUDON, chef de l'échelon direction nationale des enquêtes douanières

Mme. KOSTAMAROFF, min de la justice

M. LATHOUD, procureur général (leaves 1143)

M. PHILIPPE, directeur interregional des douanes

M. GUERBETTE, directeur interregional de la police aux frontières

M. Jean-Pierre KILQUE, MILAD

M. MEISTER, chef de la sûreté départementale

M. VOULLEMINOT, commissaire divisionnaire service régional de police judiciaire

M. THIERRY, chef de bureau de la police judiciaire de la région de gendarmerie de Lille

RESTREINT UE

Contact : M. Frédéric TRAHIN

☎ 0321004021

Retour vers Paris par Eurostar N°9038

Départ Calais Fréthun : 17H58

Arrivée Paris Nord : 19H23

Vendredi 30 novembre 2001

9H00-11H00 Entretiens au ministère de la Justice

M. FINIELZ, Directeur des affaires criminelles et des grâces

M. Bruno DALLE, Min de la Justice,

Mme. Anne KOSTAMAROFF, Min de la Justice, cabinet du ministre

Mme. Karine LABORDE, Min de la Justice

Lieu : 13, place Vendôme 75001 Paris

Salle Bas Cambon

Contact : Mme Anne KOSTAMAROFF

☎ 0144776547

11H00-12H00 Evaluation de la visite et questions diverses

M. Jean-Michel THILLIER, Chef du secteur lutte contre la drogue au SGCI

Mme Anne KOSTAMAROFF, Min de la Justice

Mme. Karine LABORDE, Min de la Justice

M. PUIG

M. PHILLIP

M. Thierry THOMAS, Lieutenant-Colonel, Chef du bureau coopération policière européenne et affaires juridiques

M. Jean-Pierre KILQUE, MILAD

Lieu : 13, place Vendôme 75001 Paris

Salle Bas Cambon

12H00 Départ vers les gares ou aéroports

List of Acronyms, Abbreviations and Terms

ACRONYM ABBREVIATION TERM	ORIGINAL FRENCH	ENGLISH TRANSLATION OR EXPLANATION
ACTION - DEFIS	<i>Douane et Entreprises Face au Trafic Illicite de Stupéfiants</i>	Alliance of Customs and Trade for the Interdiction of Narcotics
BFP	<i>Brigade financière</i>	Financial Crime Squad
BLP	<i>Bureaux de Liaison Permanents</i>	Permanent Liaison Offices
BRR	<i>Brigades de Recherche Régionales</i>	Regional Customs Investigation Brigades
BSP	<i>Brigade des stupéfiants</i>	Drug Squad
BTI	<i>Bulletin de Transmission d'Information</i>	Transmission bulletin
CDG	<i>Code IATA pour l'Aéroport de Roissy-en-France (Charles de Gaulle)</i>	IATA code for Paris Charles de Gaulle Airport
CIFAD	<i>Centre Interministériel de Formation Anti-Drogue</i>	Interministerial Anti-Drug Training Centre
CNFPJ	<i>Collège Nationale de la Formation de la Police Judiciaire</i>	National Police training centre
CNIL	<i>Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés</i>	French National Commission of Informatics and Liberty
COMEXT	<i>Base européenne des statistiques du commerce extérieur</i>	European foreign-trade statistics
CRAIDO	<i>Cellule de recueil et d'analyse Internet douane</i>	Custom Internet Research and Analysis Unit
DCPAF	<i>Direction Centrale de la Police aux Frontières</i>	Central Border Police Directorate

ACRONYM ABBREVIATION TERM	ORIGINAL FRENCH	ENGLISH TRANSLATION OR EXPLANATION
DCPJ	<i>Direction Centrale de la Police Judiciaire</i>	Criminal Investigation Central Directorate
DCRG	<i>Direction Centrale des Renseignements Généraux</i>	Central General Intelligence Directorate
DCSP	<i>Direction Centrale de la Sécurité Publique</i>	Central Directorate for Public Security
DGDDI	<i>Direction Générale des Douanes et des Droits Indirect</i>	Directorate-General of Customs and Indirect Taxes
DGI	<i>Direction Générale des Impôts</i>	Directorate-General for Taxation
DGPN	<i>Direction Générale de la Police Nationale</i>	National Police Force
DIS	<i>Drogues alcool tabac Info Service</i>	Drugs alcohol tobacco information service
DNPJ	<i>Direction Nationale de la Police Judiciaire</i>	Criminal Investigation Department
DNRED	<i>Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières</i>	National Directorate for Customs Intelligence and Investigations
DPUP	<i>Direction de la police urbaine de proximité</i>	Directorate for Neighbourhood and Community Policing
DRD	<i>Direction du renseignement et de la Documentation</i>	Directorate for Intelligence and Documentation
FNAILS	<i>Fichier National des Auteurs d'Infraction à la Législation sur les Stupéfiants</i>	National database containing persons who have committed a breach of the drug law, kept by <i>OCRTIS</i>
FNID	<i>Fichier National Informatisé de Documentation</i>	National computerised documentation database
FRAD	<i>Formateurs relais anti-drogue</i>	Anti-Drug Training Officers

ACRONYM ABBREVIATION TERM	ORIGINAL FRENCH	ENGLISH TRANSLATION OR EXPLANATION
GIR	<i>Groupes d'intervention régionaux</i>	Regional Action Groups
IRCGN	<i>Institut de recherche criminelle de la gendarmerie nationale</i>	National Gendarmerie Criminal Investigation Institute
MIEP	<i>Mission internationale des enquêtes publiques</i>	International mission for public investigations
MILAD	<i>Mission de lutte anti-drogue</i>	The Mission for the Fight against Drugs
MILDT	<i>Mission Interministérielle de Lutte contre la Drogue et la Toxicomanie</i>	Interdepartmental Mission for the Fight against Drugs and Drug Addiction
MNCPC	<i>Mission Nationale de contrôle des précurseurs chimiques</i>	Interministerial mission for the control of chemical drug precursors
OCRGDF	<i>Office Central de Répression de la Grande Délinquance Financière</i>	Central Office for Combating Serious Financial Crime
OCRTIS	<i>Office central pour la répression du trafic illicite des stupéfiants</i>	Central Office for the Prevention of Drug Trafficking
OFDT	<i>Observatoire Français des Drogues et des Toxicomanies</i>	French observatory of drugs and drug addiction
PCCC (CCPD)	<i>Centres de coopération policière et douanière</i>	Establishment of police and customs cooperation centres
PFAD	<i>Policiers Formateurs Anti- Drogue</i>	Police Anti-Drug Instructors
SCCOPOL	<i>Section centrale de coopération de police</i>	Central Operational Police Cooperation Section

ACRONYM ABBREVIATION TERM	ORIGINAL FRENCH	ENGLISH TRANSLATION OR EXPLANATION
SCENT	-	System of Customs Enforcement Network
SCOAT	<i>Section centrale opérationnelle d'assistance technique de la DCPJ</i>	Operational technical assistance centre at the DCPJ
SCOOP	<i>Système de surveillance du Commerce et des Opérateurs sur les Produits Précurseurs</i>	Precursor trade and trader monitoring system
SCPC	<i>Service central de lutte contre la corruption</i>	Central anti-corruption department
SCTIP	<i>Service de coopération technique internationale de police</i>	Technical International Police Cooperation Department
SDEC	<i>Suggestions et Directives d'Enquêtes et de Contrôles</i>	Suggestions and Directives for Investigations and Controls
SISIP	<i>Système Informatisé de Surveillance Internationale des Précurseurs</i>	Computerised international precursor monitoring system
SRPJ	<i>Services Régionaux de la Police Judiciaire</i>	Regional criminal investigation centres
STRJD	<i>Service technique de recherches judiciaires et de documentation</i>	Technical Criminal Investigation and Documentation Department
TRACFIN	<i>Traitement du renseignement et action contre les circuits financiers clandestins</i>	French Financial Intelligence Unit
UCRAM	<i>Unité de coordination et de recherches anti-mafia</i>	Anti-Mafia Coordination and Research Unit